

Z BESEDO NA POTI

Dodatne jezikovne dejavnosti na Škofijski
gimnaziji Vipava in Liceju Pierre Termier

Z BESEDO NA POTI

Dodatne jezikovne dejavnosti na Škofijski gimnaziji Vipava in Liceju Pierre Termier

Slovenske prispevke so pripravili Katarina Bittner Gerželj, Tatjana Božič, Simon Cigoj, Alojz Grahor, Emilija Grahor, Bojana Pižent Kompara, Nataša Sever

Francoske prispevke so pripravili Françoise Martin-Borret, Geneviève Paret, André Pédrón
Prevod francoskih prispevkov iz angleščine v slovenščino: Sonja Matelič

Uredila: Martina Podbersič Smrdel

Lektoriranje in jezikovni pregled: Bojana Pižent Kompara, Polonca Zupančič

Oblikovanje in prelom: Urška Tosolini

Izdala in založila: Škofijska gimnazija Vipava

Tisk: Trio d. o. o.

Naklada: 50

Vipava, september 2017

Škofijska gimnazija Vipava, Goriška cesta 29, 5271 Vipava, Slovenija | <http://www.sgv.si/>
Lycee Pierre Termier, 5 bis Rue Fourier, Grenoble, France |
<http://www.lycee-pierretermier.org/>

CIP - Kataložni zapis o publikaciji

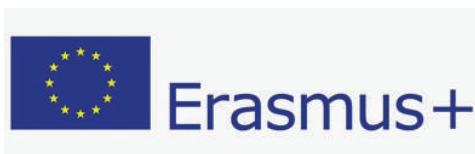
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

373.5:379.8(497.4+44)

Z besedo na poti : dodatne jezikovne dejavnosti na Škofijski gimnaziji Vipava in Liceju Pierre Termier / [pripravili Katarina Bittner Gerželj ... [et al.] ; prevod francoskih prispevkov iz angleščine v slovenščino Sonja Matelič ; uredila Martina Podbersič Smrdel]. - Vipava : Škofijska gimnazija, 2017

ISBN 978-961-285-866-7

1. Bittner Gerželj, Katarina 2. Podbersič Smrdel, Martina
291675648

Ta knjižica je rezultat projekta evropskega programa Erasmus + KA2 – Sodelovanje za inovacije in izmenjavo dobrih praks, z naslovom **Language in Motion** (kratica LIM). Dvoletni projekt je potekal med septembrom 2015 in septembrom 2017. Prijaviteljica projekta je bila Škofijska gimnazija Vipava, partnerska šola v projektu pa Lycee Pierre Termier iz Grenobla. Obe šoli sodelujeta že od leta 2010, ko je sedem evropskih srednjih šol skupaj prijavilo matematični projekt, takrat v okviru programa Comenius. S prijavo na Erasmus + smo hoteli dobro prakso, ki smo je bili deležni v prej omenjenem programu Comenius, ponoviti v zmanjšani zasedbi – obe šoli sta si namreč sorodni po tem, da poskušata ohranяти izvenšolske dejavnosti kot dodatno ponudbo za dijake, pri čemer velik del teh dejavnosti predstavljajo krožki in prireditve, povezane z jezikovnim ustvarjanjem. Pri projektu so sodelovali učitelji obeh šol, ki so na kakršen koli način soustvarjalci omenjenih jezikovnih dejavnosti. Kot je iz knjižice razvidno, to pomeni zelo širok nabor učiteljev, saj različne dejavnosti vodijo mentorji najrazličnejših profilov.

Knjižica tako ponuja podroben opis dejavnosti, kot so: novinarski krožek, debatni krožek, retorika, dramski krožek in druge. Ne domišljamo si, da knjižica prinaša nekaj povsem novega. Zavedamo se, da veliko srednjih šol v Evropi in po svetu ponuja podobne dejavnosti, menimo pa, da je velika novost, da učitelji, ki dejavnosti vodijo, poskušajo o njih pisati v takšni publikaciji. Opisane izvenšolske dejavnosti jezikovnega značaja namreč vedno zahtevajo veliko improvizacije, kar učiteljem praviloma ne predstavlja težav, ni pa vedno lahko tega pisno predstaviti.

Del projekta Language in Motion so predstavljale tudi štiri izmenjave dijakov obeh šol. Vsakič se jih je udeležilo 14 dijakov in dijakinj ter dva profesorja. V času izmenjave so se dijaki preizkušali predvsem v novinarskem delu in retoriki, pri čemer je bila sredstvo komuniciranja in skupnega ustvarjanja seveda angleščina.

Vsi, ki smo pri projektu in pri pisanju prispevkov sodelovali, upamo, da bodo tudi ostali učitelji ali mentorji, ki se ukvarjajo z vodenjem podobnih šolskih ali izvenšolskih dejavnosti, v knjižici našli koristne informacije za svoje delo.

**Martina Podbersič Smrdel in André Pédrón, koordinatorja projekta
Vipava in Grenoble, september 2017**

Kazalo vsebine

1. NOVINARSKI KROŽEK (Škofijska gimnazija Vipava)	4
2. DIJAŠKA REVIIJA BISKOT (Licej Pierre Termier)	16
3. EVROŠOLA – simulacija delovanja Evropskega parlamenta (Škofijska gimnazija Vipava)	22
4. SIMULACIJA DELOVANJA ZDRUŽENIH NARODOV (Licej Pierre Termier)	30
5. ŠOLSKE KULTURNE PRIREDITVE (Škofijska gimnazija Vipava)	38
6. TEKMOVANJE V RETORIKI (Licej Pierre Termier)	47
7. DRAMSKA SKUPINA (Škofijska gimnazija Vipava)	53
8. FILMSKO-DEBATNI KROŽEK (Škofijska gimnazija Vipava)	60

Novinarski krožek spremlja šolsko dogajanje in dogodke v dijaškem domu ter tudi dogodke izven šole, ki se jih udeležijo naši dijaki. Dijaki, ki so aktivni pri novinarskem krožku, oblikujejo prispevke za šolski časopis Iskre in šolsko spletno stran.

- Na rednih tedenskih sestankih z dijaki pregledamo aktualne dejavnosti – nekatere posredujem sama (npr. tiste, ki jih pregledamo na pedagoških konferencah), druge predlagajo oni; dijaki se sami oz. skupaj odločijo, katerim bodo namenili pozornost.
- Dogovorimo se, kdo izmed njih bo v šolskem glasilu (ali na spletni strani) predstavil določen dogodek ali koga izmed dijakov, ki sicer ne sodelujejo v novinarskem krožku, bomo zaprosili za prispevek ter kdo izmed prisotnih se obveže, da bo posrednik in odgovorni za njegovo pridobitev.
- Vse dogovore beleži dijak – glavni urednik, ki ima oblikovano nekakšno delovno shemo z naslovi pričakovanih člankov, avtorji in realizacijo.
- Dijaki, ki predstavijo posamezni dogodek, ozavešajo njegov pomen, ga analitično spremljajo in skušajo skozi strukturo besedila izraziti njegovo bistvo: povzetek v uvodu, mednaslovi ali poudarjeni odlomki, citati. Pogosto se že na skupnem sestanku pogovarjamo, kateri novinarski žanr bi bilo smiselno uporabiti ob nekem dogodku, da se oblike prispevkov ne bi preveč ponavljale in bi bile privlačne za bralce.
- Ob pomembnejših dogodkih dijaki pridobijo izjave udeležencev in jih tako osvetlijo z različnih zornih kotov.
- Zaželeno je, da avtor prispevka pridobi in izbere tudi fotografsko gradivo ter opise zanj.
- Časopis popestrijo s stranmi za zabavo – križanko, rebusom, šolskimi dogodki, literarnimi prispevki ...
- Ob vsaki številki dijaki izberejo temo, ki jih zanima in bi jo radi raziskali (npr. s pomočjo ankete med dijaki celotne šole) ter jo samostojno

komentirali (obdelali dobljene rezultate in podali analizo). Tako nastane daljši prispevek, ki odraža aktualno temo, aplicirano na našo ustanovo, pogosto kot delo dveh ali več članov krožka.

- V vsaki številki želijo objaviti vsaj en komentar, v katerem poglobljeno razmišljajo o temi, ki jih vznemirja in o kateri bi radi povedali svoje mnenje. V zadnjem obdobju so tako nastali komentarji o uporabi socialnih omrežij, o obvladovanju časa ...; vsako leto predstavijo tudi intervjuje z novimi profesorji in vzgojitelji.
- Dijak, ki grafično ureja revijo, da prispevkom dokončno podoba, pošlje jih mentorici v jezikovni pregled.
- Pred izdajo glasila se v čim večjem številu sestanemo na t. i. korekturah in presodimo postavitev strani, jezikovne in grafične elemente prispevkov (ustreznost naslovov, razporeditev in velikost fotografij, pisave, barve, izrazite napake in manjkajoče podatke ...), predvsem pa se s tem dlje časa ukvarjajo trije dijaki uredniškega odbora.
- Ko so Iskre natisnjene, se prav tako sestanemo in vsak član uredniškega odbora dobi svoj izvod glasila. To je tudi priložnost za komentarje oziroma presojo kvalitete številke.

Izdamo 2 redni številki letno (1. številka januar/februar, 2. številka junij), ob posebnih priložnostih nastanejo tematske številke (izmenjave, jubileji).

Občasna izpeljava šolskega literarnega natečaja

Dijaki novinarskega krožka želijo popestriti šolski časopis z literarnimi prispevki svojih vrstnikov, včasih celo profesorjev. Pogosto je natečaj povezan s kakim obeležjem na šolski ali narodni ravni.

- Eden izmed dijakov novinarskega krožka oblikuje plakat s povabilom k sodelovanju. Potrudi se s privlačnim besedilom in obliko. Skupaj se dogovorimo tudi o simboličnih nagradah za nagrajene prispevke.
- Ker se pobudniki natečaja zavedajo, da je besedni nagovor lahko odločilen pri odzivu na natečaj, k sodelovanju povabijo tudi prek šolskega radia, nekateri vabijo še osebno.
- Število odzivov je različno, vsekakor je dobrodošlo, če tudi profesorji v razredih (v prvi vrsti profesorice slovenščine) spodbudijo tovrstno ustvarjalnost – ali celo namenijo del šolske ure, da vsi dijaki v krajših besedilih preizkusijo svojo literarno zmožnost.

V šolskih letih 2015/16 in 2016/17 so bili npr. izpeljani naslednji natečaji:

- Jeseni 2015 je bil razpisan literarni natečaj s prosto temo (za pesem, kratko prozo ali enodejanko) – nagrajeni prispevki so bili predstavljeni na šolski proslavi ob kulturnem dnevu februarja 2016, istočasno so bili razglašeni nagrajenci. Nagrajena besedila so bila objavljena v Iskrah. Med njimi je bila tudi pesem enega od profesorjev.
- Spomladi 2016 je bil literarno-likovni natečaj ob 25-letnici slovenske samostojnosti – prispevki so bili predstavljeni na šolski zaključni prireditvi, na kateri obeležujemo tudi dan državnosti, objavljeni pa v 2. številki Isker.
- Jeseni 2016 je bil objavljen literarno-fotografsko-likovni natečaj ob 25-letnici šole; izbrani prispevki so bili objavljeni v jubilejni številki Isker.
- V Iskrah je bil objavljen tudi najboljši prispevek (Pismo Prešernu) na proslavi ob kulturnem dnevu 2017, ko se je vsak razred predstavil z izvirno ali s poustvarjalno točko.

Sodelovanje v radijskem javljanju na radiu Ognjišče

Vsako leto je meseca marca na radiu Ognjišče en dan posvečen slovenskim katoliškim šolam. Sodelujemo s krajšimi prispevki, v katerih predstavimo svojo ustanovo, vsaka štiri leta pa smo gostitelji, kar pomeni, da pride radijska ekipa na našo šolo in se od tu oglašča prek celega dneva v eter. S člani novinarskega krožka za vsakokratno javljanje pripravimo prispevke, ki so večinoma pogovori z dijaki. Ti predstavijo svoje dosežke, izkušnje, npr. s področja prostovoljstva, izmenjav ...

- Z dijaki novinarskega krožka imamo v ta namen pripravljalne sestanke, na katerih se dogovarjamo o glavni temi in posameznih prispevkih.
- Izberemo ali ponudimo nabor podtem, ki jih pripravijo posamezniki, in skupaj iščemo sogovornike zanje izmed sošolcev, ki jih dijaki bolje poznajo.
- Določimo tiste, ki bodo skrbeli za povezanost posameznih delov znotraj določene tematike (koordinatorje) in bodo vez med gostujočimi novinarji oz. mentorjem krožka in sodelujočimi dijaki v radijskih javljanjih.

- Posebna pozornost je namenjena zborni izreki s pravorečjem. Zato se vsi sodelujoči zberemo vsaj enkrat pred dnevom javljanja: dijakom razložimo namen in temo naših prispevkov ter način sodelovanja. Poudarimo časovno omejitve nastopa in spodbudimo vnaprejšnjo pripravo opornih točk, saj dijaki večinoma nimajo izkušenj neposrednega oglašanja na radiu in so pod vplivom treme.
- Pred nastopom skupaj pogledamo pripravljene oporne točke in skušamo nastopajoče čim bolj sprostiti, da se uspejo izraziti.
- Sodelujejo tudi profesorji – mentorji pri izmenjavah in zadolženi za posamezne dejavnosti.

Nazadnje smo bili gostitelji 3. marca 2016. Osrednja tema prispevkov je bila raznolika vključenost dijakov v prostovoljske dejavnosti. Pred mikrofonom se je preizkusila približno tretjina vseh dijakov na šoli, kar je pomembno zaradi izkušnje same in zaradi širšega odmeva dogodka med dijaki.

Sodelovanje z mladinsko katoliško revijo Ognjišče

Že nekaj let smo dvakrat ali trikrat letno povabljeni, da izmenično z ostalimi slovenskimi katoliškimi šolami oblikujemo svojo dvostransko temo v mesečniku Ognjišče. V prvem obdobju tako predstavimo enega od profesorjev na šoli, nato pa temo, ki mlade zanima.

- Dijaki na sestanku zberejo predloge za temo (v prvih prispevkih za profesorja, ki so ga želeli predstaviti in za katerega so predvidevali, da bo privolil v sodelovanje), nato pa se na podlagi pogovora o boljših možnostih in rezultatih odločijo za izbor ene od tem iz nabora.
- Na bolj ali manj prostovoljni osnovi pridobimo manjšo ekipo, ki izpelje predstavitev teme. Običajno so to dva ali trije dijaki/diakinje.
- Z njimi se potem uskladimo o posameznih poudarkih in strategiji izpeljave s pomočjo iskanja dodatnih sodelavcev, ankete ... Vsakokrat pridobijo tudi enega od profesorjev, ki predstavi svoj vidik teme, s katero je sam povezan.
- Dijaki poiščejo tudi slikovno gradivo in skupaj z različnimi deli predstavitev ga pošljemo urednici rubrike Gimnazijski »life«. Članki so običajno mozaik različnih pogledov, oblik besedila ...
- Urednica pošlje postavljen članek v pdf-obliki v pregled – posredujemo morebitne popravke in komentiramo obliko.

- o V času tega sodelovanja smo pripravili 3 članke o profesorjih in 5 tematskih člankov (o uporabi mobilnih podatkov, o doživljanju popravnih izpitov, o izmenjavah, o umetnosti kot obliki sprostitev, o dijaškem poletnem prostovoljskem delu v Bosni). Za dijake, ki pripravljajo te članke, je vsekakor pomembna izkušnja tako nastajanje kompleksnega članka kot tudi objava v zelo razširjeni reviji.

Dejavnosti, v katerih pridobivajo dijaki znanje in veščine s področja novinarskega dela

Za vsako generacijo dijakov, ki sodelujejo pri novinarskem krožku, povabimo strokovnjaka – novinarja – ki dijakom preda nekaj svojih izkušenj in znanja o pisanju ter oblikovanju člankov. Zaželeno je tudi izpeljava delavnice pisanja.

Tako je marca 2017 novinar Tino Mamić s člani novinarskega krožka in z udeleženci v izmenjavi Erasmus +, Language in Motion izpeljal delavnico, v kateri so najprej poslušali krajše predavanje o spretnosti oblikovanja naslovov, naslovnih revij in časopisov (poseben poudarek je veljal žanru publicističnega poročila), nato pa so dijaki dogajanje zajeli vsak v svojem poročilu in tako preizkusili novo znanje v praksi. Gostujoči novinar je njihove prispevke komentiral prek e-pošte, kar je dalo delavnici pravi pečat.

Ob koncu šolskega leta imamo običajno za člane krožka »ekskurzijo«, na kateri obiščemo založniško, radijsko ali televizijsko hišo (tudi dve različni isti dan) in se od blizu srečamo z ljudmi, ki ustvarjajo javne programe in časopise ali revije, nekoliko tudi z ozadjem tovrstnih dejavnosti. Če je mogoče, se dogovorimo za prisostvovanje snemanju katere od oddaj na televiziji, na radiu si ogledamo studie in tudi potek prenašanja »v živo«, v založbi različne etape nastajanja revije ali časopisa in raznolikost sodelavcev. Junija 2016 smo tako obiskali in podrobneje spoznali delovanje Televizije Slovenija. To je bila tudi neke vrste nagrada za celoletno delo sodelavcev krožka in za nagrajence literarnega natečaja. Dijaki so obisk in njim zanimive informacije zapisali v 2. številki Isker.

Večina sodelavcev novinarskega krožka se je tudi v projektu Erasmus +, Language in Motion srečala z zelo različnimi medijskimi praksami in preživela v določeni medijski ustanovi ves dopoldan ter sodelovala pri nastajanju programa ali prispevkov.

- Pogosto so soočeni z nalogo, v kateri morajo poiskati stik s profesorjem (ali drugačno avtoriteto) na bolj neformalni ravni – ob tem se (tudi s pomočjo mentorjevih sugestij) učijo premagovanja predsodkov in samostojnosti v zahtevnejših odnosih.
- Razvijajo kritično mišljenje in se učijo izpostaviti se s svojim mnenjem ter sprejemati odzive nanj.
- Spoznavajo moč vpliva medijev (tudi lastnih člankov) na oblikovanje javnega mnenja in načela, po katerih delujejo.
- Zelo pomemben vidik pisanja člankov je slovnična in slogovna urejenost, ki se je učijo prek popravljenih besedil in odzivov na svoje prispevke.
- Urijo natančnost in jasnost ter živost svojega izražanja.
- Če ob lektoriranju koreniteje posežemo v članek, načeloma poskrbimo za avtorizirano verzijo – privolitev v spremembe ali uskladitev, s čimer pokažemo na suverenost in spoštovanje pisca.
- Ob analizi posamezne revije, obisku medijskih hiš, sodelovanju v mednarodnih izmenjavah, kakršna je Erasmus +, Language in Motion, obisku novinarja in v novinarskih delavnicah razvijajo veščine, ki so pomembne za izgled časopisnih strani, poudarkov znotraj njih ter učinkovitost celotnega sporočila.
- Sodelujoči na natečajih uresničujejo in preverijo svojo literarno zmožnost ter se učijo javno predstaviti svoja bolj ali manj osebna oziroma intimna razmišljanja.
- Ob sooblikovanju radijskih prispevkov za radio Ognjišče so dijaki soočeni z neposrednim oglašanjem v javnost, kar je za večino nova in zahtevna izkušnja. Ugotovijo, kako pomembno se je za tak izziv – kolikor je možno – pripraviti in čim bolj jedrnato predstaviti svoj prispevek ...
- Podobno zahtevno je javno govoriti v knjižnem jeziku, kar ostaja velik izziv za šolsko in obšolsko delo z dijaki.
- Ob obisku drugih medijskih ustanov dijaki opazujejo in komentirajo delo, ki je potrebno za neko oddajo, izdajo časopisa, pa tudi skrb za jezik, kar postaja problematično tudi že v nacionalnih medijih.

Potrebni pogoji za izpeljavo dejavnosti

- Potreben čas za čim bolj umirjeno in redno srečevanje ter spremljanje poteka dejavnosti, pa tudi čas, ki si ga mora vsak od sodelujočih vzeti, da izpelje svojo nalogo. Trenutno so to petkovi odmori.

- Pokrivanje stroškov prevozov.
- Plačilo tiskane izdaje časopisa Iskre.
- Stroški gostujočih predavateljev, izvajalcev delavnic.

Morebitna problematika pri načrtovanju ali izvajanju dejavnosti

- Usklajevanje dejavnosti, povezanih s krožkom, s šolskimi obveznostmi; večinoma so dijaki, ki so aktivni pri tem delu, ambiciozni tudi glede šolskega uspeha.
- To pogosto pomeni zamike pri oddaji prispevkov in tudi zamik pri izdaji revije – hkrati pa tudi več napak, ki ostanejo na straneh časopisa, saj zlasti junijska številka nastaja pod pritiskom roka izida (pred koncem šolskega leta).
- Iz enakih razlogov je težje dobiti prispevke, ki bi odražali aktualno dogajanje na šolski spletni strani.

Mentorstvo

Tatjana Božič, profesorica slovenskega jezika, sem mentorica krožka, ki izdaja Iskre, zadnjih 5 let; pred tem sem bila mentorica novinarskega radijskega krožka, ki je sodeloval z lokalnim radijem, dokler je ta obstajal. Iz praktičnih razlogov so bile doslej mentorice vedno profesorice slovenskega jezika, v bodoče pa se to lahko spremeni. Za vsako dejavnost pa je potrebno sodelovanje med mnogimi profesorji in delavci šole, pa tudi veliko tolerance, ko se ob posebnih konicah (pred izdajo revije, ko je potrebno oddati določen prispevek drugam) delo dijakov dogaja tudi med šolskimi urami.

Pridobljene kompetence pri mentorju

- Načrtovanje letnih in posamičnih dejavnosti ter odzivi na možnosti, ki se ponudijo tekom šolskega leta.
- Izkušnje v organizaciji, koordinaciji dogajanja, povezovanja med dijaki, sodelavci in vodstvom.
- Neprestano pri sebi ozaveščati naravnost, da je potrebno dati dijakom čim več priložnosti za samostojno delo v vseh fazah izvedbe posameznih nalog – le tako bo učinek osebnostne rasti in pridobivanja različnih kompetenc izkoriščen.

- Poznavanje dijakov v manj formalnih okoliščinah in pomoč, da prepoznavajo ter razvijajo svoja močna področja.
- Dijaki radi ob druženju presojujejo šolsko življenje, odnose ... Ob tem spoznavam njihovo mnenje in doživljanje, občasno se v pogovor vključim z namenom, da predstavim svoj vidik ali razširim pogled na določeno temo.

Število srečanj na leto

38

Število ur na leto

- 20 do 40 ali več za dijake (odvisno od vloge, ki jo imajo v uredništvu, števila in obsega člankov, ki jih napišejo; oblikovalec in glavni urednik imata bistveno več dela);
- okrog 50 za dijaka, ki je glavni urednik, dijaka oblikovalca in profesorja mentorja, ki časopis Iskre tudi lektorira.

Število sodelujočih dijakov

Pri novinarskem krožku redno sodeluje od 8 do 12 dijakov.

Kako se lahko širša javnost sreča s to dejavnostjo?

Širša javnost se sreča z dejavnostjo prek šolskega časopisa Iskre – tega dobijo v roke predvsem družine naših dijakov, v elektronski obliki pa je na voljo na šolski spletni strani. Člani krožka občasno napišejo članek za lokalni časopis Latnik, v katerem kot šola objavljamo pomembnejše dogodke. Ob posebnih priložnostih – dogodkih na šoli – smo prisotni v verskem časopisu Družina, ki je razširjen po celotni državi – podobno velja za katoliško revijo Ognjišče in za radio Ognjišče, ki je med najbolj poslušanimi radii v Sloveniji.

Vtisi dijakov

»Ko po napornih mesecih v roke dobim sveže natisnjene Iskre in odprem prvo stran, se počutim zares lepo, saj sem v uvodnem pozdravu podpisana kot "zvesta sodelavka". Ob pridružitvi k tej skupini zagnanih, zabavnih in požrtvovalnih dijakov sem takoj začutila, da nisem storila napake. Na naših

tedenskih sestankih nikoli ne primanjkuje smeha, posebna izkušnja pa je predvsem to, da lahko v samo nekaj povedih vsem sporočiš neko pomembno stvar. Vsi jo bodo prebrali in počutiš se, da si naredil neko spremembo. Ni slabo, kajne?» **Tinkara**

»Sodelovanje pri novinarskem krožku vsekakor popestri šolsko leto, omogoči ti boljši vpogled v šolsko in širše dogajanje ter te "prisili", da se nanj tudi odzoveš – obiščeš kakšno prireditev ali predavanje, ki ga sicer ne bi, pri intervjuvanju bolje spoznaš npr. novega profesorja ... Mislim, da sem se pri novinarskem krožku najbolj naučila iznajdljivosti, seveda pa tudi praktičnega novinarstva – pisanja (obračanje besed), intervjuvanja ter pisanja pod časovnim pritiskom – slednjega smo se učili na posebni delavnici, ki jo je vodil novinar. V krožku vladajo prijateljski odnosi, tako da je delitev dela dokaj preprosta, radi pa tudi sodelujemo med seboj, in kak članek "pokrijemo" v dvoje ali troje. Omenila bi še obisk studiev na televiziji, radia in uredništva časopisa, kar je vse zanimiva izkušnja. Novinarski krožek tako združuje prijetno s koristnim.« **Karmen**

Za dober članek so potrebni navdih, iskanje informacij, izbor podatkov in ubeseditev; potrebna sta samostojno delo in sodelovanje.

»Že dve leti sem urednik šolskega glasila in v tem času smo izdali že kar nekaj števil, tako rednih kot priložnostnih. Četudi je delo včasih, posebej zadnje dni pred izdajo, naporno, saj je potrebno dokončno urediti vse članke, počakati na lekturo, potem opraviti korekture, pa je najlepše v rokah držati ravnokar natisnjen časopis. Tudi med letom je včasih potrebno 'priganjati' novinarje, da oddajo članke, za katere so zadolženi, a se navadno izkaže, da je bilo vredno počakati. Ponosen sem, da s skupnimi močmi – s sodelavci novinarji, z mentorico, s fotografi in z vsemi ostalimi dijaki, ki prispevajo svoje izdelke – zmoremo ustvarjati tako pestro glasilo, v katerem, upam, vsak najde nekaj zase. Člani novinarskega krožka postajamo pravi sodelavci, ki se radi srečujejo in poklepetajo tudi o temah, nepovezanih z našim delom. Letos smo se skupaj podali celo na 'kolektivni izlet' na Kras. Upam, da se bo s prihajajočimi prvoletniki krog novinarjev še naprej širil, glasilo pa razvijalo.« **Aleks**

»Sodelovanje pri novinarskem krožku in pisanje za šolsko glasilo Iskre mi nudi, da lahko vsake toliko osvobodim novinarski in umetniški jaz. Naučila sem se na kratko povzeti bistvo in narediti članek privlačen za bralce. Prav tako pa je to velika odgovornost, saj moraš v določenem času napisati, urediti in poslati prispevek – gre za vestnost, zanesljivost in točnost. Ko pa končno izidejo natisnjene Iskre, z velikim zadovoljstvom obračam strani in prebiram izbrane prispevke.« **Maja**

»V meni je od nekdaj prisotna močna potreba po estetiki, ves čas se trudim, da delam lepoto. Zelo sem se razveselila, ko se je ponudila priložnost oblikovanja tematskih "projektnih" Isker, saj sem si želela izkušenj s področja grafičnega oblikovanja. Res sem bila neučakana. Tudi če s končnim izdelkom nisem povsem zadovoljna, je – že od samega začetka – premikanje fotografij, besedila, iskanje novih oblik in razmišljanje o pravilni postavitvi, vame prineslo občutek svobode in me nekako napolnilo s pozitivnim. Vzelo mi je veliko časa, ustvarjala sem do poznih ur, a mi res ni bilo mučno. Želela sem nekaj drugačnega, nekaj novega, nekaj, kar bi naredilo "waw" efekt. Mislim, da cilja nisem izpolnila (tudi zato, ker je bil to moj prvi izdelek na tem področju), a verjamem, da je predvsem pomembno, da ob nekem delu človek "zraste" in lahko uspešnost dela ocenjujemo po tem kriteriju.« **Neža**

Za konec ...

Posebni številki Isker sta nastali tudi ob projektnih srečanjih slovenskih in francoskih dijakov.

Najdete ju tukaj:

<http://www.sgv.si/files/2016/11/ISKRE-ERASMUS.pdf>

http://www.sgv.si/files/2015/11/iskre_skupaj.pdf

Šolski časopis Iskre lahko berete na šolski spletni strani,

<http://www.sgv.si/obsolske-dejavnosti/>, alineja šolsko glasilo Iskre.

Tatjana Božič

Ustvarjanje dijaške revije je dolgotrajno, a prijetno delo.

Začnemo ga z uvodnim sestankom, na katerem so prisotni vsi sodelujoči, da izberemo teme posamezne številke in določimo dogodke, o katerih bomo pisali. V tednu dni je postavljena okvirna shema.

Teme so zelo raznolike. Vedno pišemo članke o tem, kar se dogaja na šoli: tekmovanja, športni dogodki, posebni dosežki, razstave ... To v povprečju zavzame dve ali tri strani. Preostanek izdaje pa oblikuje ustvarjalna ekipa, ki se odloči, ali bo pisala o zgodovini, lokalnem dogajanju, modi, glasbi, kinu. Običajno to objavimo na treh ali štirih straneh v sredini revije. Dijaki so že pisali o naslednjih temah: vegetarijanstvo, recikliranje, strah, zasvojenosti, dijaški literarni talenti, projekt naših dijakov, ki so v afriški vasi postavili sončne panele.

Dijaki novinarji opravijo nekaj raziskovalnega dela prek intervjujev, iskanja informacij na internetu ali v tiskanih medijih. Kot je bilo že prej omenjeno, se veliko člankov osredotoča na dogodke, dejavnosti ali ljudi z naše šole in na to, kar se dogaja po svetu.

Odrasli zbiramo informacije in nudimo pomoč, a cilj je, da revijo urejajo in izdelajo dijaki sami.

Članke in ilustracije (risbe, fotografije) dijaki nato ustvarjajo več tednov. Vsako leto se zgodi, da nekateri mladi novinarji zavlačujejo z oddajo članka. Spodbujanje takih novinarjev, da dokončajo svoje izdelke, terja veliko energije. Članke običajno pišejo v francoščini, občasno pa tudi v angleščini, španščini, italijanščini ali nemščini.

Zadnji del ustvarjanja revije traja najdlje. Preveriti je treba, da je vse v redu, da nismo ničesar oz. nikogar pozabili, ponovno prebrati celotno številko in pri tem odpraviti morebitne napake ali napačne zapise. Ko je

vse to dokončano, pošljemo izdajo v pdf-obliki k profesionalnemu tiskarju. Številka je nato pripravljena za izdajo v desetih dneh.

Cilji dejavnosti

- Najpomembnejši cilj dejavnosti je ta, da se dijaki vsaj v manjši meri spoznavaajo z delom novinarja (raziskovanje, pisanje, argumentiranje, zagovarjanje stališč).
- Pri dejavnosti dijaki izboljšujejo svojo pisno zmožnost: dijaki se, na primer, učijo odpravljanja nepotrebnih elementov za doseganje jedrnatosti in pisanja v pretežno uradnem jeziku.
- Razvijajo tudi komunikacijske veščine (prek osebnega stika z ljudmi, elektronske pošte oz. pisem ali po telefonu).
- Dijaki so odgovorni za oglaševanje revije (najpogosteje s privlačnimi plakati, ki jih, na primer, razobesijo po šoli).
- Sodelovanje pri dejavnosti pripomore k razvijanju učinkovitosti pri delu: treba je spoštovati rok za oddajo, kar včasih zahteva urgentno delo v tednu pred izdajo.
- Dijaki se učijo zanesljivosti in objektivnosti pri svojem raziskovanju ter pisanju o temah in dogodkih.

Pridobljene jezikovne in ostale kompetence pri dijakih

Ko se dijaki srečujejo z ljudmi in jih intervjuvajo, pogosto pridobijo na zaupanju v lastne sposobnosti.

Izboljšajo se tudi njihove pisne veščine, saj se morajo naučiti strukturirati zgoščene in privlačne članke, da pritegnejo bralca, kar zahteva temeljit pristop ter pisanje v tekočem, razumljivem in privlačnem jeziku.

Dijaki razvijejo zanimanje za aktualno dogajanje: reagirajo na dogodke v svetu, s čimer razvijajo kritično mišljenje in se učijo, kako svoje videnje ali mnenje posredovati bralcem.

Potrebni pogoji za izpeljavo dejavnosti

Dejavnost zahteva uporabo računalnikov s programsko opremo za izdajanje publikacij. Srečanja potekajo v računalniški učilnici. Uporabljamo Microsoft Publisher, video kamere, fotografske aparate in snemalnike, veliko dela pa seveda opravimo tudi s pomočjo vseprisotnih pametnih telefonov.

Ekipa, ki izdaja revijo, ima poseben elektronski naslov, novinarji pa večinoma uporabljajo svoje telefone ali facebook.

Morebitna problematika pri načrtovanju ali izvajanju dejavnosti

Izdajanje revije je vedno znova izziv, saj mora, da bi jo bralci prebrali, ponuditi članke, ki pritegnejo pozornost.

Ko smo izdali prve številke revije Biskot, pred približno petnajstimi leti, se je vsebina v veliki meri navezovala na šolsko dogajanje.

Na podlagi nekajletnih izkušenj smo začeli širiti polje zanimanja in se lotevati aktualne problematike ter razmišljanj. Opravili smo intervju z osebnostmi iz lokalnega okolja, npr. z županom (bil je prvi 'zeleni' župan, izvoljen v večjem mestu) ali s krajevnim poslancem v parlamentu, umetniki vseh vrst, ki živijo v našem okolju.

Hkrati pa ta način sproža vprašanja o dopustnosti člankov. Gre za šolsko revijo, zato mora vse, kar v njej objavimo, najprej podpreti ravnatelj. Tako bi, na primer, če dijaki opravijo intervju z lokalnim politikom, temu lahko nekateri starši nasprotovali. Na srečo so se tovrstne težave zelo redko pojavile.

Glavna ovira je vsekakor čas. Dijaki ustvarjajo revijo med svojim prostim časom in to usklajujejo z obveznostmi v šoli. Poskušamo se srečevati ob petkih v času kosila, kar zna biti zelo težavno. Ker pa delo mlade novinarje pritegne in si zares želijo dokončati vsako posamezno številko, se kljub vsem težavam večinoma vse dobro izide.

Mentorstvo

Dejavnost vodiva dva učitelja. Gospa Dondey, šolska knjižničarka, in gospod Pédrón, učitelj angleščine. Oba sva zaposlena na šoli Pierre Termier. Gospa Dondey je zadolžena bolj za postavitve in oblikovanje posamezne številke v sodelovanju z dijaki, prebere članke pred objavo in predlaga spremembe, če so potrebne. Ker dela v knjižnici, je dijakom skoraj vedno na voljo. Moja vloga je bolj v smislu povezovanja med ravnateljem in novinarsko ekipo. Najini vlogi pa se večinoma prepletata. Sam običajno napišem uvodnik.

Ni pa prav običajno, da bi pri nastajanju časopisa sodelovali tudi drugi učitelji. Učitelji francoščine redno spodbujajo svoje dijake, da kaj napišejo ali pomagajo pri organizaciji pesniških natečajev ali natečajev pisanja kratkih zgodb. Najboljši prispevki so nato objavljeni v reviji. Občasno na pomoč priskočijo učitelji zgodovine, ko je osrednja tema revije povezana z zgodovinskimi dogodki.

Ko drugi učitelji sodelujejo, gre pravzaprav za sodelovanje v intervjujih, ki jih opravijo naši novinarji v zvezi s prigodami iz otroštva, športnimi dejavnostmi ali z glasbenim okusom. Kadarkoli se učitelji strinjajo, da bodo razkrili delček svoje zasebnosti, je to bralcem običajno zelo všeč. Najboljši primer tega je izdaja revije Biskot pred nekaj leti, ko smo objavili fotografije učiteljev kot otrok. Sodelovalo je več kot trideset učiteljev, bralci pa so morali ugibati, kdo je kdo. Ta številka je bila nadvse uspešna.

Pridobljene kompetence pri mentorju

Sam sem se sprva naučil besedišča, ki je povezano s tiskom, ter strukturiranja članka in revije. Članek, na primer, mora najprej imeti naslov in vodilo. Oba morata pritegniti pozornost in spodbuditi bralca, da nadaljuje z branjem. Šele nato sledi članek sam, razdeljen na odstavke. Naučiti smo so morali

tudi zakonitosti tiskanja, za kar se moramo zahvaliti poklicnemu tiskarju, s katerim sodelujemo.

Drug zanimiv vidik je vodenje obšolske skupinske dejavnosti. Razlikuje se od dela v razredu. Kot dobronamerni svetovalec ali referenca ustvarjanje revije s čim manj vmešavanja prepustiš dijakom, zanašajoč se na njihove veščine, talente in ideje. Ko tak pristop uporabiš tudi v razredu, presenetljivo dobro deluje pri nekaterih vrstah aktivnosti.

Število srečanj na leto

Povprečno se srečujemo enkrat tedensko, ob petkih, od 12.00 do 13.00, kar pomeni 35 srečanj letno.

Število ur na leto

Letno izdamo dve številki revije, ki obsegata od 16 do 20 strani. Težko je natančno oceniti, koliko časa porabimo za vsako od števil. Med tedenskimi srečanji je potrebno opraviti še veliko priprav in spremljati dijake pri oblikovanju številke. Učitelj opravi dobrih 100 ur dela za številko, v veliki meri pa gre pri tem le za spremljanje dela dijakov novinarjev.

Tudi natančno število ur, ki jih opravijo dijaki, je težko natančno oceniti. Vključno s tedenskimi srečanji bi bilo 70 ur letno primerna ocena. Dijaki, ki vodijo ekipo ali so zadolženi za končno oblikovanje revije pred tiskanjem, pa to številko precej prekoračijo.

Število sodelujočih dijakov

To število se spreminja iz leta v leto ali celo od številke do številke. V povprečju redno sodeluje 12 dijakov. Dodati moramo še tiste, ki so samo občasni sodelavci in prispevajo kak članek, strip, fotografijo, zgodbo ali pomagajo pri distribuciji. Skupaj jih je torej vsaj dvakrat več, kar pomeni, da pri vsaki številki, ki jo izdamo v šolskem letu, na tak ali drugačen način sodeluje 25 dijakov.

Kako se lahko širša javnost sreča s to dejavnostjo?

Vsak dijak prejme izvod šolskega glasila in pričakuje se, da ga bodo posredovali tudi svojim družinam.

Ravnatelj revijo predstavi obiskovalcem na šoli (predstavnikom drugih šol, šolskim inšpektorjem, staršem morebitnih bodočih dijakov itd.).

Revija pomembno prispeva k predstavitvi šole, a distribucija ostaja omejena večinoma na šolo samo.

Vtisi dijakov

»Naučil sem se pisati na drugačen način kot pri pouku in bolj svobodno ubesediti svoje misli. Pravzaprav mi je najbolj všeč to, da lahko svoja čustva izrazim prek besedil, ki jih pišem, česar prej v bistvu nisem počel. In ker bolj ali manj vodim uredniški odbor, mi je všeč tudi to, da nam skupaj uspe narediti nekaj, za kar vem, da bo bralcem všeč.« **Gohar**

»Sodelovanje pri snovanju in izdajanju revije Biskot mi je omogočilo izkusiti delo na dolgi rok ter posledično sprejeti odgovornost in organizirati svoj čas.« **Frédéric**

Za konec ...

Dijaki so večinoma s sodelovanjem zelo zadovoljni, saj so v dejavnost vključeni dve ali tri leta (gimnazija traja tri leta). Nekdanji dijaki tudi potrjujejo, da je bila najboljša izkušnja na šoli prav sodelovanje pri nastajanju šolskega glasila.

Posebno številko revije Biskot smo objavili tudi ob srečanju Erasmus+ Language in Motion v Grenoblu marca 2016. Napisali so jo francoski in slovenski dijaki, natisnili pa smo jo med izmenjavo. Najdete jo tu:

http://www.sgv.si/files/2015/11/TRUEBiskot_mars_2016.pdf

Revijo Biskot lahko berete na šolski spletni strani,

<http://www.lycee-pierretermier.org/zavihek-La-vie-du-lycée>.

André Pédrón

EVROŠOLA – simulacija delovanja Evropskega parlamenta

Evrošola je tekmovanje za srednješolce, ki ga vsako leto organizira Informacijska pisarna Evropskega parlamenta v Sloveniji. Namenjeno je osveščanju mladih o Evropski uniji. Najboljše skupine iz Slovenije so povabljene na enodnevno srečanje v Strasbourg, kjer se srečajo s skupinami dijakov iz ostalih držav EU. Mednarodno se to tekmovanje imenuje EUROSCOLA.

Tekmovanje Evrošola navadno poteka na treh nivojih, in sicer je predvidena šolska, regionalna in nato nacionalna simulacija delovanja Evropskega parlamenta. Šolska simulacija je uvodno usposabljanje prijavljenih dijaških skupin. Vsaka skupina ima praviloma največ 24 dijakov. Na regionalni simulaciji se med sabo pomerijo 4 skupine iz regije. V vsaki skupini je po 24 dijakov, tekmujejo pa v poznavanju iste tematike, ki jo dijaki in dijakinje dopolnijo s svojimi predlogi in z lastno študijo izbrane teme. Najboljši razred (glede na zbrane točke po vnaprej podanem točkovniku) potuje na Evrošolo, vseevropsko simulacijo v Strasbourg. Drugouvrščeni razred se uvrsti na nacionalno simulacijo, kjer se poteguje za dodatno mesto za potovanje v Strasbourg. Nacionalna simulacija pa se praviloma izvaja v prostorih Državnega zbora RS.

Regionalna simulacija je pomembna, ker je tu tekmovalnost že precejšnja, poleg tega pa vsebuje tudi več aktivnosti. Natančna navodila vsako leto posreduje organizator in se nekoliko tudi spreminjajo z namenom, da bi to tekmovanje kar najbolj približalo srednješolski populaciji.

Na regionalni ravni tekmovanje velikokrat vključuje naslednje dejavnosti v navedenem vrstnem redu:

- **Predstavitev tem.** Dijaki se razdelijo v manjše skupine, vsaka skupina mora pripraviti dvominutno predstavitev že prej določenih tem. Teme

so lahko zelo različne; pogosto so povezane z aktualnimi problemi, ki v tistem obdobju v EU veljajo za »vroče teme« in so dijakom lažje razumljive. Npr. gensko spremenjena hrana, testiranje kozmetike na živalih, odhajanje mladih v tujino, problematika jedrske energije, Brexit ...

Po tem, ko skupine predstavijo svoja stališča do določenih tem, lahko ostali dijaki podajo svoje replike. Zelo pomembno je, da dijaki aktivno poslušajo in kasneje v pogovoru jasno in argumentirano predstavijo svoja stališča. Zlasti je pri tem poudarjena kultura izražanja. Dijaki se morajo slovnično pravilno izražati, njihov govor mora biti tekoč, vsebovati mora primerno besedišče, ki izhaja iz ustreznega in predvsem temeljitega predznanja. Vse aktivnosti potekajo po ustaljenem redu in upoštevajo natančno predpisan protokol.

Replika dijaka. Za dobro in ustrezno repliciranje je potrebno najprej dobro poslušati glavnega govorca.

- **Kviz o poznavanju delovanja Evropske unije in posameznih držav EU.** Ta aktivnost vsebuje različne teme, pogosto pa se vprašanja osredinjajo na poznavanje zgodovine EU, značilnosti posameznih držav EU in temeljnih pojmov.
- **Dijaki posnamejo in predstavijo film,** npr. na temo: »Kaj mi pomeni Evropska unija?« ali podobno. Film traja največ 5 minut. Natančnejša navodila so podana s strani Informacijske pisarne EP.

Na šoli pa je potrebno dijake najprej pripraviti na regionalno simulacijo delovanja Evropskega parlamenta. Pri tem mentorji sami ali s pomočjo zunanjih izvajalcev (organizator, s katerim sodeluje Informacijska pisarna EP) posegajo po različnih načinih, da svoje skupine čimbolj pripravijo na tekmovanje.

Mentor običajno izbere dve temi, ki se razlikujeta od tistih, o katerih se kasneje razpravlja na pravi regionalni simulaciji. Vsako od tem razdeli na dve do tri podteme, potem pa izvede več vaj. Spodaj je opisanih nekaj možnih primerov teh vaj.

Prva vaja: Dijaki se razdelijo v dve skupini, vsaka skupina na toliko podskupin, kolikor je podtem. Posamezna mala skupina z največ petimi dijaki predela gradivo (pisno in prek interneta), pripravi plakat in mini nastop. Za nastop so določena merila za ocenjevanje: pregledno izdelan plakat, ustreznost vsebine, podano lastno stališče, sodelovanje vseh članov skupine in primerna jezikovna raven predstavitve. Čas za pripravo je običajno ena šolska ura (45 minut), samo gradivo pa lahko dobijo že prej. V naslednji šolski uri sledijo predstavitve posameznih malih skupin: vsaka skupina ima omejen čas za predstavitev (5 minut), minuto pred koncem pa mentor nakaže, da se približuje konec predstavitve. Ob koncu predstavitve poda kratko oceno glede na dane kriterije.

Druga vaja: Je enaka kot prva, le da je predstavitev v angleškem jeziku. K predstavitvi zato mentor pogosto povabi učitelja angleškega jezika. Na ta način se dijaki pripravljajo tudi že na morebitno udeležbo na Euroscoli v Strasbourgu.

Tretja vaja: Polovica razreda znotraj skupine izbere govorca, ki mora v petih minutah predstaviti stališča vseh v skupini. Kriteriji za ocenjevanje so naslednji: vsebinska ustreznost, jasnost izražanja, ustrezna hitrost in glasnost, samostojnost govora (brez gledanja v predlogo), predstavitev lastnega stališča. Ko govorec nastopi, ga nasprotna skupina oceni in priporoči dopolnitve.

Četrta vaja: Kot tretja vaja, le da je govor v angleškem jeziku.

Peta vaja: Razred se razdeli na dve polovici. Ena polovica zagovarja izbrano stališče, povezano z aktualno problematiko EU, druga izbranemu stališču nasprotuje. Vsaka skupina izbere govorca, ki najprej frontalno predstavi stališče celotne skupine. Nato mentor koordinira debato – na vrsti so replike nasprotne skupine. Pri tem je mentor pozoren na dodeljevanje besede in na časovno omejitev posameznega nastopa. Skupnega časa ne štejemo, ker gre za vajo.

Mentor je pozoren tudi na čustveni odziv in na tremo samostojnih govorcev. Če ugotovi, da ima nekdo zelo veliko tremo, se z njim kasneje pogovori in mu lahko predlaga drugo vlogo, ki jo bo imel na pravi regionalni simulaciji.

Tekmovanje Evrošola je pogosto obogateno s kvizi o poznavanju EU

Cilji dejavnosti:

- razvoj zavesti mladih o njihovi vlogi pri sooblikovanju evropske prihodnosti,
- spoznavanje delovanja evropskih institucij,
- možnost, da mladi izrazijo svoje mnenje na ustrezen način,
- krepitev retorike,
- srečevanje mladih, razpravljanje in argumentiranje stališč,
- pridobivanje kompetence javnega nastopanja,
- utrjevanje kompetence sporazumevanja v materinščini in kasneje (v primeru zmage na tej simulaciji in posledično obiska EP) tudi v tujem jeziku.

Pridobljene jezikovne in ostale kompetence pri dijakih

Dijaki pridobijo naslednje sposobnosti in veščine:

- samostojnega javnega nastopanja,
- izražanja svojega mnenja in argumentiranja stališč,
- sporazumevanja v tujem jeziku,
- izdelave kratkega filma,
- kulturnega izražanja,
- razvijanja kritičnega mišljenja,
- aktivnega vključevanja v družbeno življenje in dogajanje,
- vživljanja v položaj nasprotno mislečega,
- oblikovanja kompromisov skozi debato.

Poleg tega obogatijo znanje o EU in njenih institucijah, pridobijo pa tudi na samoiniciativnosti, medkulturni kompetenci, kompetenci aktivnega državljanstva in na socialnem nivoju, saj se skupina (razred) med seboj poveže.

Potrebni pogoji za izpeljavo dejavnosti

Za izpeljavo so potrebni čas, literatura in viri (to delno posreduje Informacijska pisarna EP v Sloveniji), ustrezen prostor in dobra organizacija.

Morebitna problematika pri načrtovanju ali izvajanju dejavnosti

Pri izvedbi projekta je največji problem čas, ki ga je težko uskladiti s tekočimi obveznostmi dijakov. Roki za izvedbo, ki so podani s strani organizatorja, so časovno zelo kratki. Gradivo, ki ga morajo dijaki preštudirati za pripravo na debato, je povečini tudi zelo obsežno.

Mentorstvo

To tekmovanje je na naši šoli zelo priljubljeno, saj so izkušnje precej dobre – številnim skupinam iz naše šole se je že uspelo uvrstiti na Euroscolo v Strasbourg. Pogosto se na to tekmovanje prijavijo kar celi razredi, ki nato tvorijo posamezno skupino, kar posledično pomeni, da so mentorji velikokrat kar razredniki ali sorazredniki. Pri pripravi na »pravo« simulacijo v »pravem« EP sodelujejo tudi učitelji angleškega jezika.

Pridobljene kompetence pri mentorju

Mentorji se naučijo:

- organiziranja,
- moderiranja dejavnosti,
- načrtovanja dejavnosti,
- spodbujati odprto diskusijo – mentor mora biti moderator razgovora, ne sme vsiljevati svojih mnenj ali prepričanj.

Mentor v primeru uvrstitve na Euroscolo v Strasbourg organizira tudi celoten izlet. Denar dobi za vsakega tekmovalca (vendar ne več kot za 24 dijakov) in s tem denarjem organizira pot ter spanje za skupino. Pridobi organizacijske veščine tudi v zvezi z izpeljavo tega potovanja.

Število srečanj na leto

Mentorji se pred vsakim nastopom oz. tekmovanjem s skupino dijakov srečajo približno šestkrat.

Dijaki se srečajo približno desetkrat, saj se srečujejo tudi sami, se pravi brez mentorja.

Število sodelujočih dijakov

Dva profesorja in ves oddelek 24 dijakov in dijakinj; pogosto kot zastopnika šole sodelujeta tudi 2 oddelka v enem šolskem letu.

Kako se lahko širša javnost sreča s to dejavnostjo?

Širši javnosti je to tekmovanje predstavljeno na spletni strani Informacijske pisarne Evropskega parlamenta v Sloveniji, prav tako na družabnih omrežjih, kot sta Facebook in Twitter. Regionalna tekmovanja potekajo javno, vedno na eni od srednjih šol, nacionalno tekmovanje pa v stavbi Državnega zbora Slovenije.

Delo po skupinah. Dijaki raziskujejo problematiko EU in se pripravljajo na kasnejšo razpravo.

Vtisi dijakov

»Evrošola je bila zame dobra izkušnja, saj sem se naučil javno nastopati pred veliko množico ljudi, spregovoril sem celo v parlamentu v Strasbourgu. Poleg tega sem lahko vadal svoje znanje tujih jezikov v pogovorih s svojimi vrstniki iz številnih evropskih držav ter si izmenjal izkušnje in pridobil nove

prijatelje, s katerimi še danes ohranjam stike. Hkrati pa sem imel priložnost, da resnično spoznam delovanje Evropske unije in sem se lahko za en dan preizkusil v delu evropskega poslanca.« **Matej**

»Naš razred je z Evrošolo sicer res potoval v Strasbourg, vendar je meni samemu priprava na tekmovanje pomenila precej več. Med pripravami smo se z razredom še dodatno povezali, se skupaj pripravljali, se učili projektnega dela v skupini in še bi se lahko kaj našlo ... Ne morem pa reči, da nisem bil navdušen nad Strasbourgom. Samo mesto, predvsem pa Evropski parlament sta me navdušila. Najpomembnejše pa je bilo spoznanje, da je Evropska unija skupnost ljudi z raznolikim mišljenjem in raznoliko kulturo.« **Martin**

»Na obisku Evropskega parlamenta sem dobil vtis, da vsak glas šteje. Še zlasti obisk tamkajšnje sejne sobe, kjer smo lahko delili svoja mnenja, ki so posredno tudi vplivala na nekatere ključne stvari, ki se tičejo (dijakov in študentov) celotne Evrope. Spoznal sem dijakke iz drugih držav, ki so imeli popolnoma drugačen pogled na Evropo in Evropsko unijo kot mi. Razumevanje teh pogledov je bila izkušnja, ki se mi je za vedno vtisnila v spomin.« **Luka**

Povezave na spletu:

Euroscola na spletu (opis tekmovanja, slovenščina)

<http://www.europarl.europa.eu/visiting/sl/strasbourg/euroscola>

Euroscola na spletu (utrinki tega srečanja, Strasbourg, angleščina)

<http://www.europarl.europa.eu/euroscola/view/sl/home.html>

Regijsko tekmovanje vsakič gosti kaka druga srednja šola. Povezava prikazuje utrinke z regijskega tekmovanja v Ljubljani:

<https://www.youtube.com/watch?v=QpfxalGgxvI>

Alojz Grahor
Emilija Grahor
Nataša Sever

Obdobje najstništva je čas, ko sanjamo o tem, da bomo spremenili svet. Ali je dijakom lahko dano boljše orodje za to, kot je simulacija delovanja Združenih narodov (MUN, Model United Nations)? Ta igra vlog velikih razsežnosti jim omogoči, da stopijo v čevlje delegatov Združenih narodov in razpravljajo o perečih temah vseh vrst na isti način, kot to delegati zares počnejo. Človekove pravice, družbeni problemi, gospodarstvo, ekologija, mednarodna pravičnost so teme, o katerih debatira vsaj tristo sodelujočih na tridnevni konferencah, ki se odvijajo v različnih krajih Evrope.

Pri tej dejavnosti sodeluje skoraj petdeset dijakov naše šole in za veliko večino velja, da ne morejo odnehati, ko se enkrat pridružijo, saj jih dejavnost tako navdušuje, da ostanejo vključeni do zaključka šolanja in vpisa na univerzo.

Simulacija zasedanja Združenih narodov je pomanjšana različica zasedanja Združenih narodov, kjer dijaki prevzamejo vlogo dejanskih delegatov Združenih narodov. Na konferenci se zbere do tristo dijakov, ki prihajajo iz različnih držav. Pravila oblačenja so zelo stroga in sovpadajo s podobo, ki jo imamo o diplomatih.

Vsak dijak zastopa določeno državo (ki pa ne sme biti njegova). Če dijak, na primer, zastopa Indijo, mora vedeti vse o tej državi, od njene zunanje politike do verstev, tradicije, kuhinje, družbenih problemov. Skratka, dijak mora čutiti in delovati kot pravi Indijec.

Zasedanje praviloma traja tri dni in vedno poteka v drugem mestu ali državi (naši dijaki bodo na primer odšli na Nizozemsko, v Turčijo, Španijo). Od vsakega zasedanja je tudi odvisno, ali razprave in izmenjave mnenj potekajo v francoščini, angleščini (ali v obeh jezikih kot v Ženevi) ali včasih tudi v španščini.

Vsako zasedanje ima določeno temo, kot na primer »Podnebne spremembe – grožnja ali priložnost?«, »Združeni proti terorizmu – doseganje globalnega konsenza« ali »Morja in oceani – med obljubami in grožnjami«, če omenim le nekatere. Sodelujoči so razdeljeni v različne odbore, ki jih sestavlja okrog trideset delegatov. Vsak odbor ima svojega predsednika in podpredsednika (naslovljena kot predsedstvo). Odbori imajo določene naloge in se ukvarjajo z različnimi vidiki glavne teme. Eden izmed odborov se ukvarja z gospodarskim vidikom, drugi se bolj osredotoča na človekove pravice, tretji na varnost in mir itd. Skratka, kot pri pravem zasedanju Združenih narodov.

Teme so lahko popolnoma enake tistim, s katerimi se ukvarjajo Združeni narodi sami. Delegati simulacije Združenih narodov se morajo kar najbolj potruditi, da zastopajo stališča države, katere predstavniki so, in v čim večji meri doseči, da jih druge države upoštevajo. To ni vedno lahka naloga, saj morajo včasih zagovarjati stališča, s katerimi se osebno ne strinjajo. Če delegati dobijo vlogo, na primer, japonskega, ruskega ali senegalskega predstavnika, morajo posledično misliti in delovati skladno s tem, ko sodelujejo v razpravah znotraj odbora.

Pred razpravo o resolucijah delegati skušajo pridobiti podporo predstavnikov drugih držav, od katerih pričakujejo, da bodo glasovali na isti način. Gre za t. i. lobiranje.

Med konferenco imajo dijaki govore, pišejo resolucije, razpravljajo, debatirajo o klavzulah, predlagajo amandmaje, pridobivajo druge delegate na svojo stran (ta postopek se imenuje lobiranje), glasujejo o resolucijah itd. Delegat mora opravljati vse te naloge, in sicer samo v jeziku, v katerem se odvija konferenca.

Cilji dejavnosti

Ciljev je veliko.

Prvi in najpomembnejši je ta, da dijakom odpira svet. Prek te dejavnosti se dijaki ogromno naučijo o mednarodnih odnosih, političnem in gospodarskem življenju na splošno, globlje pa spoznajo tudi nekatere vidike svetovne zgodovine.

Ključni element je gotovo tudi jezik. Zasedanja so odlična priložnost za to, da dijaki napredujejo v (običajno tujem) jeziku, a tu je še veliko več. Ne gre zgolj za vsakodnevno sporazumevanje v angleščini, francoščini ali španščini, pač pa predvsem za razpravljanje, debatiranje, zagovarjanje stališč v precej formalnem jeziku ob upoštevanju protokola, ki ga zahtevajo zasedanja Združenih narodov.

Seveda pa je ta dejavnost tudi priložnost za sklepanje prijateljskih in trajnih odnosov s pripadniki drugih držav. Delegati se srečujejo na več zasedanjih in se dodobra spoznajo ali celo spoprijateljijo.

Pridobljene jezikovne in ostale kompetence pri dijakih

Dijaki bolje obvladajo lasten ali tuj jezik, saj se od delegatov pričakuje, da se izražajo na dovolj visokem nivoju, ko gre za francoščino, angleščino ali španščino, in pri tem upoštevajo pravila uradnih razprav.

Iz zasedanja v zasedanje dijaki pridobivajo na samozavesti in se bolj suvereno izražajo, ko nastopajo v javnosti. Po nekaj izkušnjah, nekaj zasedanjih, lahko vidimo tihe in zadržane dijake, ki imajo dolge govore pred generalno skupščino, kar je vsakič občudovanja vredno.

Pri veliko dijakih pa sodelovanje v tej dejavnosti vpliva tudi na izbiro službe, saj se vedno bolj zanimajo za problematiko v svetu.

Logotip FERMUN-a ali zasedanja, ki vsako leto poteka v kraju Ferney Voltaire blizu Ženeve. Dogodek se odvija v dveh jezikih istočasno, angleščini in francoščini, ob prevajanju s strani dvojezičnih delegatov, ki zasedajo v stavbi Združenih narodov v Ženevi.

Potrebni pogoji za izpeljavo dejavnosti

Prvi pogoj je čas. Poleg tega je treba imeti tudi ustrezno opremo, saj dejavnost zahteva učilnico, opremljeno z računalniki, da dijaki lahko zbirajo podatke o državah, ki jih bodo zastopali.

Glavna ovira ostajajo stroški. Ker zasedanja potekajo v različnih državah, sodelovanje pri dejavnosti vključuje tudi potovanje z avtobusom, vlakom ali letalom, kar je seveda odvisno od kraja zasedanja. Lokalne oblasti sicer včasih nudijo denarno pomoč, a stroške potovanja in pogosto tudi nastanitve v veliki meri krijejo družine. Čeprav so ta zasedanja nadvse kvalitetna, je jasno, da si jih vsi dijaki ne morejo privoščiti. Trdimo torej lahko, da se prav zaradi tega dijaki udeležijo samo enega zasedanja letno, največ dveh (vključno s tistim doma), čeprav bi želeli prisostvovati na več tovrstnih dogodkih.

Morebitna problematika pri načrtovanju ali izvajanju dejavnosti

Kot že omenjeno, je glavna težava finančni vidik. Tudi ob denarni pomoči dejavnost zaradi stroškov potovanja in nastanitve ni dosegljiva za vse dijake. Zasedanje v tujini stane zajetno vsoto denarja. Pred leti je bilo treba za udeležbo odšteti med tristo in štiristo evri, danes pa ni neobičajno, da vsota naraste do šeststo evrov.

Težko je najti ustrezno rešitev. Večina dijakov, ki pri dejavnosti sodeluje, se v veliki meri zaveda, da ima veliko srečo, da se lahko zasedanj udeleži.

Pisanje resolucije ni lahka naloga

Mentorstvo

Na naši šoli, Pierre Termier, smo se v dejavnost sprva aktivno vključili trije učitelji (dva učitelja angleščine in učitelj zgodovine). Ker morata na vsako zasedanje dijake spremljati dva učitelja, se je, v vlogi spremljevalcev, občasno pridružilo še nekaj drugih učiteljev. Ekipa se je v zadnjem času povečala, saj danes redno sodeluje deset učiteljev. V parih so odgovorni za eno zasedanje, kar omogoča, da dijake peljemo na več zasedanj, ki potekajo bodisi v francoščini ali angleščini.

Pridobljene kompetence pri mentorju

Simulacija Združenih narodov je obšolska dejavnost, ki učiteljem omogoča, da si pri pouku zastavljajo višje cilje. Dokazuje, česa vse so dijaki sposobni, ko delajo popolnoma samostojno. Veščine, ki jih lahko usvojijo, če jim dovolimo poskusiti, so zares osupljive.

Dejavnost ponuja nove pristope k delu v skupinah in omogoča učitelju, da bolj zaupa v dijakovo sposobnost napredovanja. Hkrati učitelj spozna, da lahko dijakom da več avtonomije, kar pripomore k večji pobudi s strani dijakov.

Učitelj prek te dejavnosti tudi širi nabor tem za diskusijo pri pouku.

Hkrati pa se mora mentor soočiti tudi s tem, kako organizirati potovanje v tujino za skupino dijakov in pri tem skrbno paziti na stroške (financiranje, prošnje za denarno pomoč, varnost in zavarovanje, spoštovanje rokov itd.), kar res ni najlažji del njegovih zadolžitev.

Število srečanj na leto

Mentorji in dijaki se srečujejo enkrat tedensko, včasih tudi pogostejše, ko zasedanje zahteva več priprave. V roku enega leta izvedemo malo več kot trideset srečanj, poleg tega pa še šest tridnevnihi zasedanj v krajih, kot so Grenoble, Ženeva, Istanbul, Madrid, Haag in Haarlem.

Res je, da se vsakega srečanja ne udeležijo vsi vključeni dijaki. Na začetku šolskega leta je udeležba obvezna za vse sodelujoče dijake. Po približno mesecu dni se srečanja osredotočajo na prihajajoča zasedanja, kar pomeni, da se jih udeležijo samo tisti dijaki, ki bodo dejansko sodelovali na teh dogodkih. V tem obdobju imajo dijaki, katerih zasedanja se odvijajo pozneje v šolskem letu, več časa za priprave.

Število ur na leto

Dijak porabi okvirno petnajst ur za priprave na zasedanje. Sem sodi veliko iskanja informacij na internetu in pisanje resolucij.

Delegati, ki so izbrani na vodstvena mesta, imajo veliko več dela. Predsedniki se pripravljajo več kot trideset ur, saj morajo napisati dolgo poročilo o temah, o katerih bodo razpravljali v svojih odborih. To poročilo služi kot podlaga, na kateri vsak delegat znotraj odbora oblikuje svoje resolucije, in povsem jasno je, da mora biti brezhibno napisano in natančno podprto s podatki.

Učiteljeve priprave na zasedanje, ki vključujejo zbiranje dokumentov, rezervacije vozovnic in hotelskih sob, srečanja s starši itd., terjajo veliko časa. Težko je podati natančno število ur, ki jih porabimo za vsako zasedanje, a zagotovo najmanj trideset ur.

Število sodelujočih dijakov

Skupina bodočih delegatov in njihovih učiteljev oz. krožek MUN se sestaja enkrat tedensko. Zbere se med štirideset in petdeset dijakov. Povprečno na vsakem zasedanju sodeluje petnajst delegatov. Izjema je le zasedanje, ki poteka na Lycée Notre-Dame v Grenoblu, kjer sodelujejo vsi udeleženci. To je še posebej pomembno, saj vsak dijak nudi prenočišče vsaj enemu delegatu z druge šole, večinoma iz tujine. Če slednji ne govori tekoče francosko, sporazumevanje poteka v angleščini.

Kako se lahko širša javnost sreča s to dejavnostjo?

Ta dejavnost sodi med odlike naše šole. Nekateri dijaki se odločijo za našo šolo prav z razlogom, da bodo lahko sodelovali na zasedanjih, kar pomeni, da so bili na tak ali drugačen način seznanjeni s tem, kar krožek MUN ponuja.

Dejavnost je omenjena v vseh šolskih dokumentih, v šolskem glasilu ji je namenjena posebna stran, pojavlja se tudi na spletni strani. Vse družine naših dijakov se z dejavnostjo seznanijo prek pogovorov ali različnih publikacij.

Zasedanje, ki enkrat letno poteka v Grenoblu in združi več gimnazij iz naše okolice, pogosto odmeva v tisku, na radiu ali celo na lokalni televiziji, saj eden izmed uvodnih nagovorov vedno pripade predstavniku mestne hiše.

Vtisi dijakov

»MUN je eden najboljših preizkusov v mojih gimnazijskih letih. Pridobil sem zaupanje v svojo sposobnost pisanja in govorništva in, bolj splošno, nastopati v javnosti. Kar najbolj cenim, pa je potovanje širom po Evropi in spoznavanje ljudi, ki imajo drugačen način življenja in izhajajo iz različnih kultur. Ker razmišljam o karieri v politiki, natančneje v diplomaciji, je bil to najboljši način, da se spoznam s tem področjem.« **Frédéric**

Povezava na spletu :

Intervju z dijakom šole Pierre Termier o dejavnosti MUN si lahko ogledate tukaj:

https://www.youtube.com/watch?v=pGw_o3oEMYM

Geneviève Paret

Na Škofijskigimnaziji Vipava že od ustanovitve pred 25 leti neprekinjeno potekata dve prireditvi – proslava ob kulturnem prazniku in zaključna prireditev, v zadnjih letih pa zelo natančno načrtujemo tudi dan odprtih vrat. Prvi dve prireditvi se po vsebini in namenu bistveno razlikujeta od zadnje. Predvsem proslava ob kulturnem prazniku je kulturno-umetniškega značaja, oblikujejo jo dijaki in tudi namenjena je le dijakom in profesorjem; pri zaključni prireditvi je poleg kulture v ospredju tudi podelitev priznanj najuspešnejšim dijakom, občinstvo pa predstavljajo dijaki, profesorji in starši; dejavnosti na dan odprtih vrat so namenjene predvsem celostni predstavitvi delovanja šole, publika pa so obiskovalci, ki jih zanima delovanje šole; največkrat so to morebitni bodoči dijaki in njihovi starši.

Vse tri prireditve so oblikovane kot preplet glasbenih točk z veznim besedilom. Učitelj mentor poskrbi za srečanja, kar pomeni, da sklicuje sestanke, koordinira proste termine, da se jih lahko udeleži čim več sodelujočih. Dijaki pa nato ob vodstvu mentorja (vendar večinoma samostojno) posredujejo ideje, pripravijo scenarij z veznim besedilom, govorno vodijo oz. moderirajo prireditev, pripravijo sceno oz. dogajalni prostor in podobno.

Pomembna skupna značilnost vseh treh prireditev je, da ob mentorskem vodstvu enega ali dveh profesorjev dijaki in dijakinje aktivno sodelujejo pri pripravi scenarija prireditve in njegovi izvedbi. Še posebej pri tem izstopa proslava ob kulturnem prazniku, na kateri se s svojo umetniško točko predstavi vsak razred šole posebej, pogosto pa tudi profesorski zbor.

Pri vseh treh prireditvah je zelo pomemben umetniški vidik. Pri oblikovanju in izvedbi tega vedno sodelujejo dijaki sami: pevski zbori (mešani mladinski, fantovski in deklški zbor), posamezni izvajalci klasične in vedno

tudi zabavne glasbe, ki je mladim še posebej blizu. Pri tem se vsako leto znova oblikuje tudi šolski bend, ki ga običajno sestavljajo dijakinje in dijaki različnih letnikov, kar ima tudi izjemno povezovalno funkcijo.

Dijaki sami izbirajo tudi točke kulturno-umetniškega značaja, pri čemer se pri proslavi ob kulturnem prazniku vendarle upošteva pogoj, da so izvedene skladbe delo slovenskih avtorjev. Pri ostalih prireditvah omejitev ni, saj se dijaki praviloma dobro zavedajo, kaj »sodi« na tovrstne prireditve – drugače povedano, imajo izjemno notranjo samocenzuro.

Prav tako je v rokah dijakinj in dijakov tudi vodenje prireditev. Pri proslavi ob kulturnem prazniku in zaključni prireditvi sta običajno dva voditelja (pogosto se odločamo za dijakinjo in dijaka), pri dnevu odprtih vrat pa je dogajanje razdeljeno na dve prizorišči, zato sta voditeljska para dva. Voditelji sami napišejo vezno besedilo, ki ga mentor pregleda – ne samo z vidika morebitne cenzure, pomembnejši je celostni mentorjev pogled, ki pogosto opozori na podrobnosti, od katerih je odvisen dober potek prireditve.

V nadaljevanju bom podrobneje predstavila faze priprave proslave ob kulturnem prazniku.

Faze priprave proslave ob kulturnem prazniku

- Določitev časa (datuma) prireditve: običajno so to zadnje šolske ure 7. februarja oz. najbližjega šolskega dne pred kulturnim praznikom. Datum izbire učiteljski zbor na pripravljalni konferenci konec avgusta.
- Določitev mentorja proslave: ravnatelj na omenjeni pripravljalni konferenci določi, kdo bo proslavo mentorsko vodil, pri čemer upošteva načelo variabilnosti oz. da to nalogo zaupa vsako leto drugemu mentorju, pogosto predlaga profesorice slovenščine. Mentor-ica na pripravljalni konferenci povabi k sodelovanju vsaj enega somentorja, zaželeno tudi več. Izkušnje so pokazale, da je za vsako večjo prireditev pomembno sodelovanje mentorja s pomočniki, saj ima en sam težko pregled nad celotnim dogajanjem.
- Najem ozvočenja: ker je prireditev namenjena celotni šoli, poteka v športni dvorani, kar zahteva boljše ozvočenje, ki ga najamemo pri

lokalnih ponudnikih. Priporočeno je, da se najem zagotovi čim prej, ko sta znana datum in ura prireditve, da v zadnjih fazah priprave proslave ne pride do neprijetnih in nepotrebnih težav zaradi morebitne zasedenosti ponudnika, ki ga želimo najeti.

- Pripravljalni sestanek mentorja s somentorji: na prvem sestanku, ki je praviloma pozno jeseni, mentor in somentorji pripravimo načrt dela, ki v prvem delu priprav sledi naslednjim korakom: sestanek za predstavnike razredov, povabilo dijakom po šolskem ozvočenju, da se prijavijo za scensko pripravo dvorane, oblikovanje scenarija, pisanje veznega teksta in vodenje prireditve. Med sabo določimo mentorja za scensko pripravo dvorane.
- Sestanek za predstavnike razredov (november, najpozneje začetek decembra): razrednim kulturnim referentom se predstavi koncept proslave ob kulturnem prazniku: vsak razred pripravi umetniško točko, ki je lahko recitacija, deklamacija, dramska uprizoritev, glasbena, plesna točka ... Skupno določimo datum, do katerega razredi določijo (izberejo), s čim bodo sooblikovali program.
- V naslednjih dneh – ne čakamo predolgo – po ozvočenju povabimo dijake, da se prijavijo za pripravo dvorane, oblikovanje scenarija, pisanje veznega teksta in vodenje prireditve. Določimo čas in predstavnika pripravljalne ekipe, pri katerem se lahko javijo.
- Če na navedeni datum ne dobimo dovolj prostovoljcev, jih po izkušnjah, priporočilih ... povabimo sami. Načeloma mladi zelo radi ustvarjajo in ob primerni spodbudi vedno pristanejo na sodelovanje.
- Na dogovorjeni dan mentor ponovno povabi razredne kulturne referente, da sporočijo naslov in vrsto točke, s katero bo sodeloval njihov razred. Ob morebitnem ponavljanju točk mentor spodbudi razrede, da se dogovorijo za zamenjavo.
- V točke sedaj dobita vpogled dijaka scenarista, ki jih primerno razporedita. Pri tem jima pustimo čim bolj proste roke. Mentor ju spremlja le toliko, da svoje delo opravi čim hitreje.

- Ko je scenarij oblikovan, druga dijaka pripravita vezno besedilo. Mentor in somentorji jima pri tem svetujemo, predvsem slogovno, manj vsebinsko, ne posegamo preveč v njihovo delo, pustimo čim več svobode ... Z njima se večkrat srečamo.
- Ko je pripravljeno vezno besedilo, ga predamo voditeljema, da ga preučita in predlagata morebitne spremembe.
- Razrede v začetku januarja spodbudimo k vajam. Dijaki (načeloma) vadijo med glavnim odmorom (50-minutnim) in po pouku.
- Skupina za scensko pripravo dvorane ima poseben sestanek sredi januarja; vodi ga eden od somentorjev, ki smo ga določili na pripravljalnem sestanku.
- Na dan prireditve je pouk razumljivo precej moten, vendar na šoli sledimo prepričanju, da učimo in vzgajamo tudi z neformalnimi vsebinami. Skupina za scensko pripravo dvorane skupaj s hišnikom in prostovoljci, ki jih lahko izberemo kar tisto jutro, pripravi dvorano.
- Tonski mojster takoj za tem, vsekakor pa vsaj tri ure pred začetkom prireditve, pripravi ozvočenje.
- Da pouk vendarle ni preveč oviran, imamo namesto prave generalke »sekcijsko«: vsakemu nastopajočemu oz. razredu določimo natančno uro za vajo, nato se lahko vrnejo k pouku. Povemo jim, kdaj so na vrsti. Po izkušnjah tega podatka ni potrebno posredovati prej.
- Pol ure pred začetkom prireditve morajo biti vsi nastopajoči v dvorani, pripravljeni na nastop.

Na prireditvi mentor in somentorji ob strani spremljamo dogajanje in pomagamo ob morebitnih zapletih.

Cilji dejavnosti

Cilj tovrstnih šolskih prireditev je vsekakor spodbujanje kreativnosti in izvirnosti, samostojnega ustvarjanja pri dijakih. Zavedamo se, da od dijakov ne moremo pričakovati, da bodo samoiniciativno sodelovali, če jim ne damo možnosti, da sami ustvarjajo. Dijaki imajo raznolike sposobnosti, ki jih na ta način razvijajo in pokažejo. Poleg tega je tisto, kar ustvari vrstniki, tudi za ostale dijake zaradi načina, izbire socialne zvrsti, humorja ... običajno veliko bolj privlačno.

S pripravo tovrstnih prireditev dijake učimo tudi odgovornosti, saj so za dejavnosti, ki jih sami pripravljajo, veliko bolj motivirani in želijo, da uspe. Dijaki se naučijo tudi organiziranja – za uspeh izvedbe prireditve so pomembni koordinacija, povezave med točkami, časovno usklajevanje, priprava prostora ...

Proslava ob kulturnem prazniku 2016. Šolske prireditve vedno vključujejo tudi veliko glasbe.

Pridobljene jezikovne in ostale kompetence pri dijakih

Ob pisanju in govorjenju v slovenščini dijaki razvijajo mnoge zmožnosti: naučijo se tvoriti prepričljive, jasne, jedrnate povedi v knjižnem jeziku. Pri govornem izražanju je velik poudarek na retoričnih zakonitostih – upoštevanje poudarka, intonacije, izbira ustreznega registra ..., poleg tega razvijajo zmožnost pogovarjanja, poslušanja, branja, pisanja in govorjenja raznih besedil. Zelo pomembno je, da se ob tem učijo tudi vljudnega in strpnega sprejemanja mnenj drugih, izražanja in utemeljevanja svojega mnenja. Ob pisanju veznega teksta tvorijo učinkovita, razumljiva, ustrezna in jezikovno pravilna ustna in pisna besedila. Znajo presoditi, katera jezikovna zvrst je ustrezna v danih sporazumevalnih okoliščinah. Ob ustvarjanju besedil poglobljajo tudi zmožnost estetskega doživljanja.

Potrebni pogoji za izpeljavo dejavnosti

Zaželeno računalniška oprema, obvezna uporaba ozvočenja.

Morebitna problematika pri načrtovanju ali izvajanju dejavnosti

Večinoma imamo zelo pozitivne izkušnje, dijaki potrebujejo le mentorja, ki jih spremlja, usmerja, ustrezno korigira, drugače pa želijo samostojnosti, če jim jo že ponudimo.

Mentorstvo

Mentorice prireditve ob kulturnem prazniku so praviloma profesorice slovenskega jezika, mentorji drugima dvema prireditvama tudi ostali profesorji.

Pridobljene kompetence pri mentorju

Poleg sočasnega obnavljanja jezikovnih zakonitosti skupaj z dijaki, ki ustvarjajo besedila, je najpomembnejša mentorska kompetenca, povezana s koordinacijo, usmerjanjem, spodbujanjem, tolerantnostjo in potrpežljivostjo, zaupanjem ...

Število srečanj na leto

Za vsako dejavnost približno sedem srečanj, približno dva meseca pred dejavnostjo.

Število ur na leto

Srečanja, priprave, samostojno delo, priprava prostora ... do 20 ur za vsako od prireditev. Sicer pa se sproti prilagajamo in ustrezno dodajamo predvideno število ur. V to niso vštete ure vaj posameznih razredov, saj so točke zelo raznovrstne in zahtevajo vsaka svoj pristop.

Število sodelujočih dijakov

Pri zaključni prireditvi je število dijakov dokaj stalno, skupaj s člani zbora nastopa okrog 40 dijakov. Na proslavi ob kulturnem dnevu pa je število nastopajočih odvisno od tega, koliko dijakov iz posameznega razreda sodeluje. Pogosto se zgodi, da sodeluje cel razred – npr. na proslavi leta 2016 je eden od razredov s pevsko točko (pregled slovenske filmske glasbe) sodeloval v celoti: oblikovali so pevski zbor in glasbeno skupino.

Voditelji na zaključni prireditvi 2016

Kako se lahko širša javnost sreča s to dejavnostjo?

Predvsem dan odprtih vrat je namenjen tudi zunanjim obiskovalcem, o tem obvestimo vedno tudi širšo javnost, zaključna prireditev je namenjena tudi sorodnikom dijakov, proslava ob kulturnem prazniku pa je internega značaja.

Vtisi dijakov

»Letos sem napisal besedilo za slavnostno akademijo ob 25-letnici gimnazije. Tej nalogi sem posvetil veliko časa in truda, zbiral prave besede, primerjave, citate. Nekaj časa sem bil nekoliko skeptičen, kako bo besedilo izpadlo – bo vse pravilno razumljeno, je tekst za tako veliko slavlje dovolj jasen in hkrati prefinjen? Ob izvedbi in krasnem prepletu s kulturnimi točkami, ki so ustvarile mogočno vzdušje, pa so se mi – po pravici povedano – malo orosile oči. Sodelovanje pri pripravi in izvedbi proslave je gotovo pozitivna izkušnja, saj ponuja možnost kulturnega ustvarjanja, delitev svojih talentov in zaradi vaj (tistih tik pred proslavo ali rednih vaj pevskega zbora) in usklajevanj pri pisanju programa krepí organiziranost, iznajdljivost in odgovornost. Vsekakor pa je za ustvarjalca najlepše, če prireditev požanje bučen aplavz in odobravanje.« **Aleks**

»Spomnim se svoje prve “večje” vloge voditeljice na nekem nastopu še v osnovni šoli in lahko rečem, da se je od takrat z izkušnjami marsikaj spremenilo. Treme je manj, bolj si zaupam, bolje znam prikriti napake. Lani, ko mi je bilo kot prvoletnici zaupano, da sodelujem na zaključni prireditvi kot voditeljica, sem se počutila zelo odgovorno, tudi tremo sem imela večjo kot navadno. Priznam pa, da sem se že po nekaj minutah počutila “domače” in sem potihem upala, da to ne bo moja zadnja priložnost. Na srečo še nikoli nisem občutila takega strahu, da bi zmrznila, saj sem tak človek, ki ima rad pozornost. Je pa res, da je veliko odvisno tudi od sovoditelja (če ne vodiš sam). Pomembno je, da se ujameta, saj tako drug drugega rešujeta in se zdita kot dober par in celota. Ko pa napovedujem sama, je potrebno malce več koncentracije in nedvomno več zaupanja vase. Prireditve na ŠGV so v primerjavi z osnovnošolskimi “večje”, bolj slavnostne, zato tudi sama nosim večjo odgovornost.« **Tinkara**

Mentorjeva ocena dejavnosti

V vseh dosedanjih projektih nismo imeli niti ene negativne izkušnje z delom dijakov – kar smo se dogovorili, so dijaki izpeljali, velikokrat veliko bolj izvirno, kot če bi jih usmerjali učitelji, dogajanje so s tem približali željam in percepciji mladih.

Povezave na spletu:

Baba Yetu, akademija ob 25-letnici šole

https://www.youtube.com/watch?v=aA9F31_xiPs

V sliki je rast, akademija ob 25-letnici šole

<https://www.youtube.com/watch?v=wsGUIXRzebE>

Oj, Triglav, moj dom, akademija ob 25-letnici šole

<https://www.youtube.com/watch?v=Z1H2CMLU4N0>

Bojana Pižent Kompara

Velikokrat se nam v mislih izrisujejo slike odvetnikov ali politikov, ki s svojim nastopom prevzamejo prisotne in jih prepričajo v svoj prav. No, kaj takega bolj sodi v kakšen roman. Ni vsak človek nadarjen govorec, a zakaj se ne bi v tem vsaj poizkusil?

Ravno to je cilj delavnice, ki dijake naše šole pripravlja na vsakoletno regijsko in državno tekmovanje v retoriki. Ne gre za uporabljanje vehementnih gibov ali izumetničenosti pri navajanju argumentov za ali proti neki bolj ali manj zanimivi temi, pač pa za to, kako biti prepričljiv in očarati občinstvo, kar zna včasih vključevati obilo trdega dela in preseganja nepričakovanih meja, a še nihče izmed dijakov, ki so se v tem poizkusili, odločitve ni obžaloval.

Tekmovanje v retoriki je priložnost za dijake, da govorniške spretnosti predstavijo pred prisotnim občinstvom in pred žirijo, kar jim je v veliko pomoč pri izpiti in še posebej, ko začnejo s študijem na univerzi.

Dogodek organizira lokalni Lions klub Grenoble. Podobni dogodki se odvijajo tudi drugod po državi. Izvaja se v francoščini in zbira dijake iz regije. Šole v Grenoblu in okolici organizirajo priprave za udeležence skozi vse leto. Naša šola na tem tekmovanju sodeluje šele nekaj let. Dejavnost je uvedla učiteljica francoščine, gospa Martin-Borret, ki je že imela nekaj izkušenj s tem področjem. Predhodno je že sodelovala na te vrste tekmovanju in je želela dejavnost obnoviti, upoštevajoč dejstvo, da je nekaj njenih dijakov kazalo večšine, ki bi se jih dalo razvijati. Začela je s skupino petih dijakov, število pa se je do sedaj skoraj potrojilo.

Prva žirija, na lokalni ravni, je sestavljena iz treh članov. Ko dijaki dosežejo regijsko ali državno raven, je članov žirije pet, med njimi so odvetnik, novinar, igralec in univerzitetni profesor.

Nastop vsakega kandidata traja od osem do deset minut, ocenjuje pa se retorične figure, izvirnost idej in kandidatove veščine. Glede strukture govora ni posebnih pravil. Edina prava zahteva je biti živahen, všečen in predvsem prepričljiv.

Concours d'Eloquence 2017

Thème : *« On ne peut aller bien loin dans la vie, si l'on ne commence pas par faire quelque chose pour quelqu'un d'autre »*

Melvin JONES

Citat za leto 2017 je bil: »V življenju ne moreš priti daleč, če ne začneš delati nečesa za nekoga drugega.«

Pridobljene jezikovne in ostale kompetence pri dijakih

Naj bodo sodelujoči dijaki še tako nadarjeni za zagovarjanje mnenj, jim to tekmovanje nudi priložnost, da še izboljšajo svoje sposobnosti argumentiranja, kar posledično vpliva na diskusije pri pouku, pri čemer ti dijaki pogosto zavzemajo vodilno vlogo.

Pomaga jim tudi spoznati, če je potrebno, da ima pisanje še kak drug smisel, ne zgolj učnega, da ga ne opravljajo zgolj in samo kot del nekega predmeta ali priprave na izpit, pač pa da jim je v užitek.

Še drug pomemben vidik je, da razvijajo veščine, kot so nastopati pred občinstvom, kako skriti tremo in izgledati samozavestno med govorom, kako se pobrati, ko te ujamejo nepripravljenega – zaradi živčnosti lahko pride do miselnih blokad, na primer.

Za dijake predstavljajo priprave in tekmovanje samo izziv, s katerim se morajo spopasti in tako premagati same sebe. Kar najbolj šteje, je sodelovanje v ekipi, ki se medsebojno podpira. Zmaga je le še neke vrste češnja na torti.

Potrebni pogoji za izpeljavo dejavnosti

Pogojev ni veliko in jim je v glavnem lahko zadostiti.

Prvi je seveda sposobnost izražanja v francoščini na dovolj visokem nivoju in govoriti razumljivo, kar se morda zdi logično, a ni tako samo po sebi umevno. Med drugim mora kandidat govoriti dovolj počasi, a ne prepočasi, razločno in jasno izgovarjati besede, uporabljati pravi ton glasu, da ohrani pozornost poslušalcev, imeti očesni stik z žirijo.

Drugi pogoj je čas. Nekaterim ta dejavnost vzame veliko časa. Piljenje desetminutnega govora terja veliko vaj: več kot dijaki vadijo, učinkovitejši so, a le veliko vaj pripomore k napredku.

Morebitna problematika pri načrtovanju ali izvajanju dejavnosti

Kot je bilo že prej nakazano, je velika ovira trema. Govoriti pred občinstvom, zahteva določeno mero samozavesti, ki se je ne doseže nujno že pri prvem poskusu. Nekateri dijaki sicer te vrste živčnosti nikoli ne izkusijo, a so izjemno redki.

Najbolje je spodbujati dijake, da čim pogosteje vadijo pred občinstvom in se tako znebijo treme.

Mentorstvo

Gospa Martin-Borret, učiteljica francoščine na naši šoli, je tista, ki skrbi za stike z organizacijo Lions klub Francija, ki že skoraj dve desetletji organizira državno tekmovanje v retoriki.

Organizacija Lions klub vsako leto pripravi citat, ki ga kandidati uporabijo kot iztočnico za svoje govore. Leta 2016, na primer, so uporabili citat

Georgesa Clemenceauja, francoskega državnika iz zgodnjega dvajsetega stoletja: »Sprva moraš vedeti, kaj želiš, potem imeti pogum, da to izrečeš, in nato dovolj energije, da to izpelješ.« Leta 2017 so uporabili citat Melvina Jonesa, enega izmed ustanoviteljev organizacije Lions klub: »V življenju ne moreš priti daleč, če ne začneš delati nečesa za nekoga drugega.«

Vsak dijak, ki se prijavi, napiše svoj govor, v katerem temo razširi. Sledijo izločanja (najprej na lokalni, potem regijski, nato na državni ravni).

Organizacija Lions klub bdi nad celotnim dogodkom, to je sprejema kandidate, določa žirije, deli nagrade zmagovalcem. Zmagovalec na državni ravni prejme 1200 evrov, na regijski pa zmagovalcu pripada 500 evrov, drugouvrščeni prejme 300 evrov in tretjeuvrščeni 200 evrov. Prav tako 200 evrov prejme tudi zmagovalec na lokalni ravni. Denarne nagrade niso zanemarljive, a motivacija za sodelovanje gotovo izvira drugje. Dijaki, ki se dejavnosti lotijo, se navdušijo in ne želijo odnehati.

Pridobljene kompetence pri mentorju

Priprave na tekmovanje pomagajo usmeriti pozornost na posebnosti govornega preizkusa veliko učinkoviteje kot pri pouku, kjer se v razredu istočasno nahaja 35 dijakov. Hkrati so tudi priložnost za preizkušanje novih metod, ki se jih kasneje lahko uporabi pri delu z večjo skupino, kot je na primer priprava simulacije tekmovanja v retoriki pri pouku. Do sedaj smo tovrstne simulacije izvajali samo v enem razredu naenkrat, nismo pa še izvedli tekmovanja v retoriki, ki bi bilo namenjeno celotni šoli in bi lahko sodelovali vsi dijaki, ki bi jih to zanimalo.

Število srečanj na leto

V času od objave citata do datuma prvega nastopa dijaki piliijo svoje govore, spreminjajo dele govora in jih vedno znova na novo oblikujejo. Najbrž ni potrebno dodati, da se končna različica zelo razlikuje od prvega osnutka. Dijaki se srečujejo enkrat tedensko in pišejo, popravljajo ter vadijo pod budnim očesom svojega mentorja. Tekmovanje se odvija meseca marca, kar pomeni v povprečju od 12 do 15 tednov dela.

Število ur na leto

Priprave potekajo takrat, ko so tako mentor kot dijaki prosti. Nikoli se ne srečujejo med poukom, ampak običajno ob sredah popoldne, ko imajo francoski dijaki prosto. Če izvzamemo čas, ki ga dijaki za vajo porabijo doma, predvsem pred tekmovanjem samim, mentor in dijaki za dejavnost porabijo isto količino časa, kot je bilo že prej omenjeno.

Število sodelujočih dijakov

Tekmovanja se lahko udeležijo srednješolci ter študentje prvega in drugega letnika univerze.

Udeležence povabimo k sodelovanju, pri čemer ima mentor pravico odločanja. Število sodelujočih dijakov se razlikuje iz leta v leto. Na naši šoli se za sodelovanje pri dejavnosti zanima približno 12 dijakov letno. Še več se jih udeleži tekmovanja samega, saj vsak tekmovalec s seboj pripelje svojo publiko, prijatelje in družino.

Zbrano občinstvo pozdravlja tekmovalce, ki so se uvrstili na regijsko tekmovanje

Kako se lahko širša javnost sreča s to dejavnostjo?

Šolsko glasilo vsako leto objavi poročilo o tekmovanju. Pred dvema letoma, na primer, je dijakinja naše šole zmagala na tekmovanju, čemur so v glasilu namenili še posebej dolgo objavo, v kateri so opisali njene dosežke, dosežke njenih sotekmovalcev in podrobneje predstavili tekmovanje kot tako. Podobno so tudi lani predstavili štiri tekmovalce, naše dijake, ki pa v nadaljevanju niso bili tako uspešni.

Lions klub vedno poskrbi, da o tekmovanju poročajo tudi lokalni časopisi.

Mentorjeva ocena dejavnosti

Vaje vedno potekajo ob prisotnosti vseh kandidatov, ki podajo svoja mnenja o tekmovalčevem nastopu. Dobronamerne kritike, ki jih je včasih sprva težko sprejeti, se v končni fazi običajno izkažejo kot zelo koristne, tako za kandidata samega kot za občinstvo.

Dejavnost je v vseh vidikih odlična in ni pretirano trditi, da kandidate oblikuje v drugačne posameznike.

*Nekaj naših
dijakov. Dekle
na desni je
med kandidati,
uvrščenimi
na regijsko
tekmovanje.*

Françoise Martin-Borret
André Pédrón

Dramska skupina je prostor, kjer lahko dijaki pokažejo veliko svojih talentov. Mlad človek, najstnik, srednješolec, gimnazijec je na poti odraščanja, kar vključuje spoznavanje samega sebe, s tem pa lastnih močnih področij (izražanja). Ker je dramska igra močno povezana z izražanjem kulture, temelji to kulturno izrazje na jeziku; v našem primeru seveda na slovenščini. Kot mentor dramske skupine stremim k temu, da prihaja uprizorjeno dramsko delo čim bolj »od dijakov«, predvsem zato, da ti ob uprizoritvi začutijo zadovoljstvo, uresničitev, uspeh zaradi truda, ki so ga vložili.

Člani dramske skupine se skupaj odločijo, katero dramsko besedilo bodo vadili in ga uprizorili. Med seboj si predstavijo dramska dela, ki so jih prebrali in so se jim zdela zanimiva. Zato je zelo dobro, da je v članih dramske skupine veliko raziskovalnega duha, da v knjižnicah res pregledajo primerne drame, jih preberejo in predstavijo ostalim članom skupine.

Še preden se dijaki lotijo iskanja samega dramskega dela, se odločijo glede vrsti, ki jo želijo tisto leto uprizoriti. Zato je izbor konkretnega dramskega dela že korak naprej – pri tem igra zelo pomembno vlogo sama vsebina dela, deloma pa tudi drugi dejavniki, npr. pomembno je, da dijaki prepoznajo v besedilu lep jezik, ki omogoča (sprva) tekoče branje in (kasneje) govorjenje/izvajanje besedila. Starejša dramska dela mladih povečini ne zanimajo, ker pri njih preveč čutijo »jezik časa«, v katerem je delo nastalo, ta pa se pogosto ne ujema z njihovim jezikovnim izražanjem oziroma jim ni dovolj blizu, zato jim tak jezik preteklosti (ne aktualen jezik) ne omogoča poistovetenja.

Ko se skupina odloči, katero besedilo bo izbrala, najprej vsak član zase prebere besedilo, da natančno spozna vsebino in dramske like. Tako se lažje odloči, kateri lik mu je blizu in bi ga rad uprizoril/igral. Sledi skupna razdelitev vlog. Včasih se zgodi, da član dramske skupine zase (po

objektivnejšem mnenju ostalih) ne izbere prave vloge, zato mu skupina s predlogi pomaga do boljšega izbora vloge.

Naslednja srečanja so namenjena skupnim branjem besedila, pri katerih se veliko pozornosti posveča pravilnemu jezikovnemu naglašanju. Pomembno je, da se besedilo tudi jezikovno ustrezno predstavi, kajti na ta način občinstvo doživlja vsebino povsem drugače. Za dijake, ki so pri dramski skupini, je vsekakor pomembno, da imajo vsaj dobre bralne veščine.

Pri igranju komedije dijaki radi k besedilu spontano dodajo narečno obarvane besede ali sleng. V tem primeru je včasih moja naloga, da kot mentor preverjam primernost takšnih domislic ter da poskušam takšne vloške jezikovno in vsebinsko uskladiti z ostalim besedilom.

Naslednji korak so vaje v igri. Pri sami igri pride do izraza dijakova sposobnost vživljanja v lik, ki si ga je izbral oziroma mu je bil dodeljen. Seveda postane pri tem pomembna dijakova telesna izraznost, vendar se tudi sedaj ne sme pozabiti na jezikovno plat igre. Na tej stopnji dijakom včasih podajam povratne informacije o tem, kaj »počnejo« s svojim telesom, ali pa pokomentiram njihovo govorno izražanje in izvajanje besedila. Kadar v določeni situaciji gibi niso prepričljivo zaigrani, dijaku pokažem ustreznejše kretnje, da lahko ta ustrezno prilagodi svoje gibanje, tako da postane igra posledično prepričljivejša. Podobno velja za govor oziroma za jezikovno plat igre. Sledijo nadaljnje vaje, pri katerih se utrjujeta igra in jezikovno ustrezno izvajanje besedila.

Na premieri dijaki končno pokažejo ves svoj vlošeni trud, svoje talente in tako pri sebi tudi utrjujejo samozavest. Posledično se oblikujejo osebno – s pomočjo kulture in rabe (umetniškega) jezika.

Cilji dejavnosti

V procesu učenja in igranja dramska skupina omogoča odkrivanje in spoznavanje talentov, ki so potrebni, da je dramsko delo dobro uprizorjeno. Cilj dramske skupine je tudi krepitev besednega zaklada, spoznavanje dramskih besedil in skrb za lep jezik, saj je prav jezik eno izmed orodij za dobro uprizoritev. Dijaki, ki se pridružijo dramski skupini, spoznajo tudi

različne »poklicne« vloge, npr. delo režiserja, igralca, scenarista, snemalca, montažerja ... Navsezadnje pa se povežejo kot skupina in med sabo navežejo prijateljske stike.

Pridobljene jezikovne in ostale kompetence pri dijakih

Komedija VIDEO KLUB, uprizorjena v šolskem letu 2014/15

Ob spoznavanju in branju dramskih del lahko dijaki zelo razširijo svoje besedišče. Prav tako na ta način spoznavajo, da zmore slovenski jezik opisati veliko človeških stanj in da je jezik orodje, ki lahko prek dialoga omogoča medsebojno sporazumevanje ter umetniško predstavitev, kot je dramska igra. Umetniška predstavitev je zelo povezana tudi s kompetenco interpretacije besedila.

Vživljanje v vlogo in razumevanje le-te omogoča krepitev in vzgojo strpnosti do drugega. Ta se lahko kaže in uresničuje že v sami dramski skupini med vajami. Brez strpnosti in razumevanja bližnjega ni timskega duha, ki je zelo pomemben in potreben za to, da je uprizoritev uspešna. Močan timski duh

lahko pripomore k opogumljanju drugih sočlanov, saj se ti pogosto želijo preizkusiti tudi v drugih vlogah, npr. kot režiserji, pisci besedil in scenarijev, oblikovalci kulis, v montaži in kot snemalci.

V primeru, da se v dramski skupini odločimo za snemanje kratkih filmov, dijaki pridobivajo tudi kompetence dela s kamero in se seznanijo s filmsko montažo. Spoznajo tudi razliko med igro pri filmu in gledališču. Največja razlika je, da premiera dramskega dela ne omogoča popravkov, medtem ko film nudi prav to – če prizor ni prepričljivo in pravilno odigran, se lahko vedno zaigra ponovno.

Potrebni pogoji za izpeljavo dejavnosti

V prvi vrsti je treba imeti v roki ustrezno dramsko besedilo, ki ga glede na predhodno izbrani žanr izberemo skupaj s dijaki. Ker besedilo vedno izberemo skupaj, je tudi motivacija dijakov za igro in za ves trud, ki ga je potrebno vlagati, velika.

Pomembno je, da je prostor, kjer potekajo vaje, za dijake prijeten in da jim postane domač. Za dijake je prav tako pomembno, da se ob morebitnih zagatah na vajah medsebojno podpirajo in spodbujajo, da je prisoten občutek varnosti in sprejetosti.

Velikokrat se zgodi, da zaradi šolskih ali kakih drugih obveznosti dijakom primanjkuje prostega časa. Zadostna količina prostega časa je za dramsko skupino izjemnega pomena, kajti le tako se dijaki lahko naučijo besedilo na pamet in se v miru poglobijo v svoj lik.

Morebitna problematika pri načrtovanju ali izvajanju dejavnosti

Dijaki želijo vsako leto odigrati kak drugi žanr, najraje pa igrajo komedije. Velikokrat se ne zavedajo, da jim šele ostali žanri omogočajo usvajanje zahtevnejših besedil. Toda ne glede na izbrani žanr vedno znova skupaj z dijaki ugotavljam, da je za njihovo mladostniško obdobje v slovenskem jeziku na voljo zelo malo primernih in privlačnih besedil. Največ dramskih besedil je komedij, ki so primerne za starejše občinstvo in nimajo sodobnega jezika. Pri naši dramski skupini se je že zgodilo, da so zaradi pomanjkanja ustreznih dramskih besedil dijaki sami napisali svoje.

Pri igranju komedije se pogosto dogaja, da dijaki vnašajo precej slengovskih in narečno obarvanih izrazov. Mislijo namreč, da se na ta način tako sami kot igralci kot tudi občinstvo bolje in laže vživijo v vlogo ter zgodbo. Zavedam se, da lahko besedilo na ta način izgubi na pomenu. Zato kot mentor od primera do primera ocenjujem smiselnost takega spreminjanja in poseganja v besedilo. Držim se naslednjega kriterija: kadar tovrstni jezikovni vložki pripomorejo h komičnosti, vendar predstava zaradi njih ne zgubi na pomenu, to rade volje dopustim.

Mentorstvo

Mentor dramske skupine sem že od samega začetka Simon Cigoj.

Pridobljene kompetence pri mentorju

Prav zato, ker je uspeh delovanja dramske skupine zelo odvisen od timskega duha, lahko rečem, da poleg dijakov tudi mentor dramske skupine pridobiva na kompetencah. Prva je že ta, da lahko поблиže spozna mladostniško problematiko, saj se velikokrat dogaja, da se v času dejavnosti dijaki spontano pogovarjajo o svojem življenju in aktualnih problemih. Kot mentor se vedno znova tudi učim, kako mlademu človeku pomagati, da vzljubi slovenski jezik, spoznava različna dramska dela in odkriva talente, ki so potrebni za uspešno delo v dramski skupini.

Število srečanj na leto

35

Število ur na leto

55

Število sodelujočih dijakov

Dejavnost vsako leto obiskuje od 4 do 10 dijakov in dijakinj.

Kako se lahko širša javnost sreča s to dejavnostjo?

V današnjem času svetovni splet omogoča, da lahko prek šolske spletne strani naložimo posnetke, ki smo jih naredili v dramski skupini. Tako si lahko

marsikdo ogleda naše dramsko ali filmsko delo. Seveda osnova še vedno ostajajo premiere in ponovitve, ki jih imamo. Pri tem je premiera vedno uprizorjena v dijaškem domu, ponovitve pa so na šoli. Na željo nekaterih dijakov, ki sodelujejo v dramski skupini, včasih ponovitve izvedemo tudi v njihovem domačem kraju.

Vtisi dijakov

»V dramsko skupino sem bil vključen vsa štiri leta šolanja. Vsako leto smo izpeljali po en ali dva projekta, v poštev pa so prišle tako filmske kot gledališke uprizoritve. Sodeloval sem kot igralec, kar mi je izboljšalo veščine javnega nastopanja, pa tudi kot režiser, kar mi je pomagalo pridobiti še veščine dela z ljudmi in vedenje, kako speljati projekt od začetka do konca. Ves čas sodelovanja v skupini smo spoznavali jezikovne forme, od slenga do knjižne slovenščine, ustvarili pa smo tudi projekt, v katerem je prevladovala tišina – nemi film.« **Erik**

»V triletnem sodelovanju v dramski skupini sem se ogromno naučila o potrpežljivosti in o vsem, kar sodi k umetnosti uprizoritve napisanega. Šele ko se resneje spoprimeš z vlogo režiserja, spoznaš vlogo nebesednih spremljevalcev govora – povedano ima lahko popolnoma drugačen pomen, če ga spremlja drugačna gesta, položaj rok ... Pa tudi način, kako nekaj povemo, je zelo pomemben. Združiti gibe telesa in način govora je res umetnost in na tem področju sem precej napredovala. Na vajah je vladalo sproščeno vzdušje, ki je pripomoglo k dobri timski povezanosti in sodelovanju v vseh segmentih končne uprizoritve.« **Klara**

»Igranje je bila od nekdaj moja velika strast. Igram že od vrtca, sedaj pa že četrto leto aktivno sodelujem pri gimnazijski dramski skupini. Kot svoj največji uspeh do sedaj štejem monokomedijo, katere premiera je bila februarja letos. Tudi napisala sem jo sama. Veliko mi je pomenilo tudi to, da sem jo odigrala v svojem domačem kraškem narečju. Pri igri je zelo pomembna jasna izgovorjava in ljubeč odnos do jezika, ki je tudi predpogoj za uspešno izpeljano predstavo. Moje spoštovanje do materinščine se je z igro samo še povečalo. Igranje in umetnost nasploh pa mi predstavljata osebno izpopolnitev ter razdajanje svojega talenta in veselja drugim.« **Zala**

Monokomedija: JE RATALA ENA (Z)MEŠANA!? Uprizorjena v šolskem letu 2016/17.

Mentorjeva ocena dejavnosti

Zelo težko je samooceniti uspešnost naše dejavnosti. Po besedah dijakov jim dramska skupina omogoča kvalitetno preživljanje prostega časa. Naučijo se različnih veščin in spretnosti, še posebej na področju režije. Dijaki pridobijo različne jezikovne, gibalne in druge kompetence, povezane z igranjem. Skratka, pridobijo igralske veščine, ki jim bodo lahko še kako prav prišle, če bodo v prihodnosti sami osnovali dramske skupine, prav tako pa jim sodelovanje v dramski skupini pusti veliko lepih spominov. Veselijo se in so ponosni, da so lahko tudi prek dramske skupine nekaj svojega prispevali k šolski skupnosti in ostalim, ki jih spremljajo na predstavah ali prek svetovnega spleta.

Povezave do posnetkov nekaterih predstav:

- 1.) VIDEO KLUB: <http://89.212.90.66/video/video-klub.avi>
- 2.) JE RATALA ENA (Z)MEŠANA!? <https://youtu.be/OZIgaMwK6RE>

Simon Cigoj

Filmsko-debatni krožek vodim šesto leto. Na ogled filmov so v tem obdobju zelo vplivale spremembe, ki so se zgodile na področju filmske industrije, medijev, tehnologije. Posledično je prišlo do sprememb tudi pri našem spremljanju filmov in evalvaciji oz. analizi le-teh. Sedaj je dostop do filmov hitrejši, dijaki želijo gledati aktualnejše filme in serije. Tisti dijaki, ki jih filmi najbolj pritegnejo, so navadno veliki poznavalci filmov, saj jih pogosto gledajo že doma – večina jih pogleda kar prek računalnika, pridobijo pa jih na različne načine. Kot mentorica filmskega krožka najprej pogledam in analiziram film, ki si ga bomo nato pogledali skupaj. Za pogovor, ki včasih poteka že med samim filmom, največkrat pa po ogledu, pripravim delovne liste, tudi računalniške predstavitve ali pa refleksijo opravimo samo prek pogovora.

Ogled filmov je še vedno zelo priljubljena oblika preživljanja prostega časa bodisi v kinu, pred televizijo ali računalnikom. Gledalci se za določen čas prepustimo filmskemu dogajanju, različni žanri, kraji, kulture in jeziki pa nam pomagajo, da se vživimo v fiktivno okolje in se vsaj za določen čas iztrgamo iz vsakdanjega življenja. Veseli me, da so nekateri dijaki veliki filmski navdušenci, nekateri pravi poznavalci različnih žanrov, še bolj pa sem vesela njihove kritične presoje. Govorica in sporočilnost filma sta pomembna za mlade, saj so prav sedaj v času, ko iščejo svoj smisel, ko preizkušajo vrednote, kriterije, ki so jim podani. Prav zato, ker mediji s svojo komunikacijo zasedajo vse bolj osrednje mesto v naši družbi, se mi zdi pomembno, da mladi razvijajo kritični čut pri gledanju in vrednotenju filma.

Filme velikokrat izbiram po lastni presoji, seveda pa upoštevam tudi utemeljene in vsebinsko primerne predloge dijakov, včasih pa si ogledamo tudi film, ki je povezan z aktualnimi dogodki ali pa gre za

posebne priložnosti. Samo za primer: ob mednarodnem dnevu spomina na žrtve holokavsta smo si tako ogledali Schindlerjev seznam, prav tako leto kasneje film Življenje je lepo (*La vita è bella*). Na željo dijakov smo nekoč že imeli tudi filmski maraton – ogledali smo si trilogijo Gospodarja prstanov. Kot profesorica zgodovine in sociologije večkrat posegam v izbor zgodovinskih filmov, serij, pa tudi socialnih filmov, skratka poskušam izbrati film, ki se dijakov dotakne, hkrati pa sledim tudi njihovi želji po akciji, mladostni želji po odkrivanju drugačnega, novega. Zadovoljna sem bila z odzivom in razmišljanjem o filmu, ki smo ga gledali pred kratkim – gre za film *Gran Torino*. Z dijaki smo se pogovarjali o kulturni in jezikovni raznolikosti (Američani in Azijci), etnocentrističnem pogledu na drugo kulturo, multikulturalizmu, subkulturah, odklonskosti, starostni in etnični neenakosti ... V filmu spoznavamo tudi jezikovne raznolikosti, predvsem, kako lahko že mimika oz. jezikovne značilnosti privedejo do razumevanja ali nerazumevanja kultur.

Dijake je zelo zaznamoval tudi film o trgovanju z belim blagom z naslovom *Human Trafficking*. Večina jih je premalo osveščena o tem globalnem problemu in upam, da smo uspeli pri refleksiji po filmu bolje osvetliti to problematiko.

Pri evalvaciji filma se z dijaki najbolj osredotočimo na njegovo sporočilnost, na opis glavnih akterjev, karakterizacijo oseb, poudarimo glavne vrednote v filmu, ocenimo dinamiko, glavne preobrate v filmu ...

V šolskem letu 2015/16 sem se razveselila predloga dijakov, da bi si ogledali krajše zgodovinske serije, tudi dokumentarne. Seveda se včasih pogovor razvije že med samim gledanjem in prav tu se mi zdi zanimiva uporaba ter razumevanje samega jezika v filmu. Vse pogostejše dijaki spremljajo film z angleškimi podnapisi, seveda gre največkrat za angleški ali ameriški film. Dijaki tako bolje spoznavajo jezik in večina med njimi nima težav pri razumevanju, tisti, ki pa še imajo nekaj težav z jezikom, sami priznavajo, da jim gledanje filmov in poslušanje jezika zelo pomaga.

Kot dobrega za samo uporabo jezika, spoznavanje drugačnega jezika in kulture bi izpostavila indijski film *3 Idiots*, ki dobro predstavi razmere študentov v Indiji. Kaj opažam? Dijaki, s katerimi sodelujem in ki veliko

gledajo filme, so jezikovno zelo močni in imajo dober posluš za vse jezike. Učenje tujega jezika prek gledanja filma res veliko pripomore k dijakovemu poznavanju besedišča in rabi jezika. Pri naši dejavnosti nam je torej vselej najbližji angleški jezik, srečamo se tudi z nemškim in italijanskim pa tudi s slovanskimi jeziki.

Pri svojem delu uporabljam različne metode: metodo avdio-video demonstracije, slikovne ali besedne demonstracije, razgovora, razlage, diskusije, aktivnega sodelovanja, metodo ponavljanja in spoznavanja jezika. Metode se prepletajo, včasih si film ogledamo celo brez podnapisov, tako utrjujemo znanje tujih jezikov, jezik slišimo, smo mu bližje, ker je naša pozornost boljša.

Cilji dejavnosti

Cilji pri filmski interesni dejavnosti so usmerjeni k želji in volji za intelektualno delo, pridobivanju jezikovnega znanja, zlasti razumevanja in rabe jezika, razvijanju kritičnega mišljenja dijakov, sposobnosti analiziranja, presojanja, vrednotenja, tudi javnega nastopanja oz. izražanja mnenj v skupini, k sodelovanju in posledično druženju.

Pridobljene jezikovne in ostale kompetence pri dijakih

Pri naši filmski dejavnosti me vedno znova veseli in preseneča dejstvo, kako so lahko dijaki v tem svojem mladostniškem obdobju kritični. Znajo argumentirati svoje poglede in znajo prisluhniti drug drugemu, tudi če si kdaj njihova mnenja nasprotujejo. Veseli me tudi, da dobro »slišijo« jezika in da tudi naša dejavnost nekaj pripomore k bogatenju njihovega besedišča. Prav pri teh naših druženjih bolje spoznavam njihove osebnosti.

Potrebni pogoji za izpeljavo dejavnosti

Filmska interesna dejavnost poteka v posebni sobi, kjer imamo računalnik in projektor. Pri pogovoru z dijaki uporabljam tudi knjige in revije, torej metodo slikovne demonstracije. Največkrat so to zgodovinske revije. Dijaki včasih uporabljajo tudi delovne liste.

Morebitna problematika pri načrtovanju ali izvajanju dejavnosti

Največji problem, s katerim se srečujemo pri filmski interesni dejavnosti, je časovna omejenost. Večina filmov namreč traja vsaj dve uri in tako je potrebno film večkrat gledati, celo v dveh delih, kar vsekakor ni všeč ne dijakom ne mentorici. Včasih tudi za pogovor ostane premalo časa, pogovor pa je vsekakor najbolj učinkovit takoj po samem ogledu. Lažje je s krajšimi serijami z zgodovinsko tematiko. Vsekakor je problem tudi motivacija dijakov. Dijaki imajo v določenih mesecih tudi po tri pisna preverjanja tedensko in si v prostem času ne morejo vzeti časa za ogled filmov. Težko je namreč uskladiti želje vseh, ki bi si hoteli ogledati nek film, ker imajo dijaki po pouku tudi druge dejavnosti (krožke, prostovoljstvo, rekreacijo).

Mentorstvo

Mentorica filmsko-debatnega krožka sem že od samega začetka pred šestimi leti Katarina Bittner Gerželj.

Pridobljene kompetence pri mentorju

Tudi mentor sam si ob ogledu filma brez podnapisov, ob poslušanju jezika, jezikovnih fraz bogati svoje besedišče. Prek pogovora bolje spoznavam dijake, njihova razmišljanja, njihove sposobnosti komuniciranja in tudi njihovo znanje določenega jezika.

Število srečanj na leto

Z dijaki se srečujemo enkrat tedensko, seveda so včasih tudi odstopanja, predvsem v času, ko imajo dijaki več testov. Takrat dejavnost prestavimo in se v tednih, ko imajo v šoli manj pisnih preverjanj, po dogovoru srečamo večkrat. So tudi posebni dnevi, priložnosti: projektni dnevi, dnevi odprtih vrat, dnevi pred prazniki, pred počitnicami, praznovanje rojstnih dni, vzgojno-izobraževalne ure ... Takrat dijaki lažje oblikujejo svoj prosti čas in se jih tudi več pridruži filmskemu krožku.

Število ur na leto

V šolskem letu pri filmski interesni dejavnosti opravimo približno 60 ur.

Število sodelujočih dijakov

Krožek v povprečju obiskuje 10 do 15 dijakov. Več interesa, predvsem za krajše serije, je med fanti, predlogi pa prihajajo tudi od deklet. Vsako šolsko leto prihaja do sprememb, tako je bilo npr. v šolskem letu 2015/16 največ interesa med fanti drugega in četrtega letnika, letos pa se je krožku pridružilo precej novincev iz prvih letnikov, predvsem deklet, ki pogosto in rada sodelujejo s predlogi oz. z izbori filmov.

Kako se lahko širša javnost sreča s to dejavnostjo?

Filmsko-debatni krožek je dejavnost interne narave.

*Sproščeno vzdušje ob spremljanju komedije in zanimivih
komentarjih dijakov*

Vtisi dijakov

»Ena bolj sproščenih in zanimivih dejavnosti, na katero je prijavljenih vse več dijakov. Žanre filmov pogosto priporočimo sami, filme pa poišče in izbere naša mentorica. Teme filmov so pogosto zgodovinske, psihološke ali sociološke. Eden izmed poglavitnih ciljev tega druženja filmskih navdušencev je izboljšanje znanja jezikov, ki se jih skozi filme laže in na zanimivejši način učimo. Filmi in debate o teh so nam zelo všeč in smo veseli, da imamo tudi take dejavnosti – za dušo. To je priložnost, da za nekaj časa pozabiš na šolo in obveznosti in se posvetiš nečemu, kar ti je res všeč, in to v dobri družbi ... neprecenljivo.« **Rebeka in Lea**

»V filmskem krožku je zelo zabavno, saj tam s prijatelji gledamo filme in se tako družimo. Filmi so vsebinsko različni, tako da se za vsakega najde nekaj. Upam, da bomo tudi naslednje leto nadaljevali s filmskim krožkom in si ogledali veliko novih filmov.« **Julija**

Mentorjeva ocena dejavnosti

Filmskointeresna dejavnost omogoča mladim kvalitetno preživljanje prostega časa. V prihodnosti bi želela uvesti nekaj sprememb: predvsem boljše časovno načrtovanje ogledov filmov, več oglaševanja – pritegniti več dijakov, organizirati več ogledov filmov ob aktualnih dogodkih in ob posebnih priložnostih, predvsem pa več časa nameniti sami analizi filma in pogovoru.

Katarina Bittner Gerželj

Izvedba tega projekta je financirana s strani Evropske komisije. Vsebina publikacije je izključno odgovornost avtorjev in v nobenem primeru ne predstavlja stališč Evropske komisije.

Knjižica je brezplačna.

